

D950 252
9/2/53

LIAUDIES BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRASTIS

The PEOPLES VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, P. O. Station C. Box 1013, Toronto 5, Ont., Canada

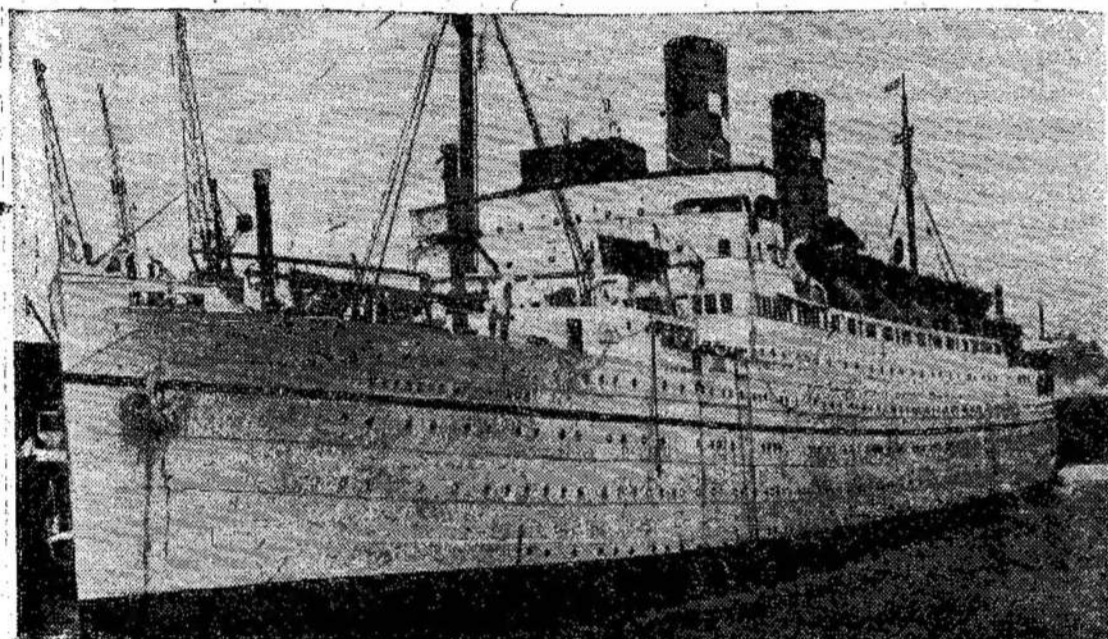
Authorized as Second Class mail, Post Office Department, Ottawa.

Kaina 10 ct.

Nr. 1,119

PENKTADIENIS, VASARIO (FEBRUARY) 6, 1953, TORONTO, ONTARIO

METAI XXII

Kanados garlaivis Empress of Canada, kurs smarkiai apdegė ir apsivertė ant šono Liverpoolo prieklaukoje. Kažin ar bebus galima jį sutaisyti, o jei bus galima, tai ims metus ar daugiau laiko. Gaisro priežastis tyrinėjama. Norima prikergti sabotazą.

Britai Išsigandę Eisenhowero Plano Siusti į Kiniją Čiangkaišekininkus

LONDON. — Pasklidusios žinios, kad Jungtinių Valstijų valdžia su prezidentu Eisenhoweru priešakyje ketina ištraukti savo laivus iš vandens, kurie skiria Formosą nuo Kinijos, ir tokiu būdu paliuosuoti kelią čiangkaišekininkų puldinėjimams ant Kinijos, sukėlė didelį rūpestį Britanijoje.

Prie to, dar esą neišku, ar amerikiečiai tarėsi su Britanija dėl tokio posukio.

Prezidentas Eisenhoweras ir jo valdžios nariai manė, kad čiangkaišekininkų puldinėjimai ant Kinijos pakraščio atitrauktų kiniečius nuo Korėjos ir tokiu būdu palengvintų amerikiečiams Korėjos.

Moterų Pasaulinis Suvažiavimas Bus Birželio Mėnesį

VIENA. — Moterų Tarpautinės Demokratinės Federacijos suvažiavimas įvyks Danijoje, birželio mėnesį, kaip praneša moterų Tarpautinės Taryba.

Tarp kitų reikalų, moterys svarstys, kaip pagerinti moterų padėtį, praplėsti jų teises ir sėkmingiau prisidėti prie kovos už taiką.

TORONTO. — Kanados Taikos Kongresas gavo žinią, kad Pasaulinės Taikos Tarybos susirinkimas įvyks Budapešte, kovo mėnesį.

Ši taryba buvo išrinkta Vienoje, laike pasaulinio žmonių suvažiavimo taikai ginti.

Britanija susirūpinus dėl to už tai, kad ji mano, jog tas praplėstų Korėjos karą, o jei kaip, tai uždegtų net pasaulinį karą.

Amerikiečių pasimojimą smerkia ne tik kairieji, didžiama darbių, bet ir kiti sluoksniai. Beaverbrook'o spauda labai aštriai pasisako prieš tokį amerikiečių mojimą. Jo laikraštis Daily Express uždėjo antgalvį per 8 špaltus: "Ike Move Alarms Britain".

Daily Workeris rašo, kad Churchillio vizitas pas prezidentą Eisenhowerą prieš pat inauguraciją buvo visai nesėkmingas ir atvedė Britaniją prie bedugnės kranto. Laikraštis sako, kad Churchillas pastatė britus į sunkią padėtį.

Čiangkaišekininkų Formosoj esą virš 500,000. Amerikiečiai juos apginklavo ir padėjo išsilavinti. Jungtinių Valstijų karo laivynas saugėjo juos nuo kiniečių. O dabar, kaip atrodo, amerikiečiai nori panaudoti juos.

Čiang Kai-šekas, kinų tautininkų valdovas Formosoje, pareiškė, jog tikisi, kad prezidentas Eisenhoweris valdžia pajės jam įsiveržti į Kinijos sausžemį.

Kinijos valdžia perkrausto dešimtis sūkstančių gyventojų iš pakraščio į vidurines šalies dalis.

Tuo tarpu J. F. Dulles, valstybės sekretorius, lankosi Vakarų Europos sostinėse ir matyti nori laimėti jas savo planams. O gal jis stengiasi sulaukyti nuo sugriuvimo NATO.

PER NELAIMES ŽUVO 96,000 AMERIKIEČIŲ

Chicago. — Per nelaimes Jungtinėse Valstijose pernai žuvo 96,000 asmenų. Sužeistų skaičius siekia 9,700,000.

Tuo pačiu laiku nelaimės padarė amerikiečiams nuostolių už \$8,300,000,000.

Virš trečdalis žuvusių yra automobilių nelaimių aukos.

Francuzai Įsirdo Prieš Dullesą Už Jo Kalbą

PARYŽIUS. — Audra pasipiktinimo kilo Francijos ministerių tarpe ir spaudoje dėl užgavikiško tono valstybės sekretoriaus Dulleso kalbos.

Premjeras Mayeras vos nuramino savo ministerius, liepdamas jiems susilaikyti nuo aštrių komentarų. Į Dulleso kalbą žiūrima, kaip į juodrankišką grąšimą ir ultimatumą.

(Dulles pasakė, kad jei Vakarų Europa nesusivienys ir nesukurs europinės armijos, tai Amerika turės peržiūrėti savo politiką Europos atžvilgiu.)

Artimas valdžiai laikraštis "Le Monde" kaltina Dullesą vartojant "stiprios rankos metodus". "Le Monde" taip supranta Dulleso grąšimą, kad jei Vakarų Europa nesudarys stiprios "europinės" armijos, tai Amerika pasirinks Vokietiją ir remsis jos karine jėga.

Čia taipgi didelį susirūpinimą sukėlė prez. Eisenhowero pareiškimas, kad jis "leis" Čiang Kai-šekui daryti užpuolimus ant Kinijos.

TORONTO. — Sausio pabaigoje čia buvo 20,840 bedarbių, užsiregistravusių bedarbių biuruose.

Kinija Rengiasi Atmušti Užpuolimą

PEKING. — Kinijos Liaudies Respublikos apsigynimo ministerija sako, jog spartiai ruošiasi atmušti grėšiantį užpuolimą. Stato aptvirtinimus šiaurinėje Kinijoje ir pietiniai - rytiniame šalies ruože, kuris yra skersai jūros sąsiaurio nuo Formosos salos.

Čiang Kai-šekas, kinų tautininkų valdovas Formosoje, pareiškė, jog tikisi, kad prezidentas Eisenhoweris valdžia pajės jam įsiveržti į Kinijos sausžemį.

Kinijos valdžia perkrausto dešimtis sūkstančių gyventojų iš pakraščio į vidurines šalies dalis.

Šešta Dalis Olandijos Apsemta Jūrų Vandeniu

LONDON. — Nekurias vietas Britanijoje ir Olandijoje ištiko nelaimė, kokios nebuvo keli šimtai metų. Virš 1,500 asmenų žuvo, o artieki dingusių be žinios. Milijonas žmonių paliko benamiais. Šešta dalis Olandijos po vandeniu. Nuostoliai siekia milijonus dolerių.

Nelaimės priežastimi buvo nepaprastas vėjas, kartais siekęs 125 mylių per valandą. Ir kaip tik tuo tarpu buvo aukštas povinis. Taip, kad vietomis vanduo pralaužė užtvankas ir įsiveržė giliai į sausumą. Nekuriose vietose vanduo pasiekė už 40 mylių nuo kranto.

Francuzai Įsirdo Prieš Dullesą Už Jo Kalbą

PARYŽIUS. — Audra pasipiktinimo kilo Francijos ministerių tarpe ir spaudoje dėl užgavikiško tono valstybės sekretoriaus Dulleso kalbos.

Premjeras Mayeras vos nuramino savo ministerius, liepdamas jiems susilaikyti nuo aštrių komentarų. Į Dulleso kalbą žiūrima, kaip į juodrankišką grąšimą ir ultimatumą.

(Dulles pasakė, kad jei Vakarų Europa nesusivienys ir nesukurs europinės armijos, tai Amerika turės peržiūrėti savo politiką Europos atžvilgiu.)

Artimas valdžiai laikraštis "Le Monde" kaltina Dullesą vartojant "stiprios rankos metodus". "Le Monde" taip supranta Dulleso grąšimą, kad jei Vakarų Europa nesudarys stiprios "europinės" armijos, tai Amerika pasirinks Vokietiją ir remsis jos karine jėga.

Čia taipgi didelį susirūpinimą sukėlė prez. Eisenhowero pareiškimas, kad jis "leis" Čiang Kai-šekui daryti užpuolimus ant Kinijos.

TORONTO. — Sausio pabaigoje čia buvo 20,840 bedarbių, užsiregistravusių bedarbių biuruose.

Audra ir potviniai daugiausia palietė šiaurvakarinę Olandijos pakraštį ir pietvakarinę Anglijos pakraštį.

Jūroj tarp Anglijos, Škotijos ir Airijos nuskendo laivas su 132 asmenimis. Temzės žiotyse vanduo užliejo salą, kur 100 žmonių prigėrė, o 500 nesurandama.

Olandijoje tokio baisaus potvinio nebuvo nuo 1421 metų. Baisios bangos pralaužė užtvankas ir tokiu būdu atidarė vartus vandeniu išsiliekti iš šiaurės jūros į Olandijos žemumas.

Šiuos žodžius rašant, šimtai olandų gelbėjasi ant stogų, medžiuose.

Mažiausia nukentėjo Belgija. Tik mažą dalį pakraščio lietė ir tik 10 asmenų žuvo, o kiti 10 prigėrė laiveliai apsivertus. Daugiausia nukentėjo Olandija.

Tos didžiulės vėtos pradžių davęs nedidelis sukūrys šiaurinėje Atlanto dalyje. Tuo pačiu sykiu šilto oro banga pradėjus slinkti linkui sukūrio ir jungtis su juo. Iš to išsivysčiusi baisi audra.

GANDER, Nfld. — Vėtroj žuvo du Kanados orlaiviai su 48 asmenimis. Jų tarpe 13 vaikų. Du kanadiečių orlaiviai dingo be žinios Britų Kolumbijoj.

Trainmenai Esą Labai Nepatenkinti Savo Laimėjimais

TORONTO. — Didlapiiai labai išgarbino premjerą St. Laurentą rišyje su sutaikymu gelžkelių kompanijų su trainmenais, bet dabar iškyla aikštėn, kad trainmenai labai džiaugiasi tokiu sutaikymu.

Esą, premjeras tiesiog priverstas priimti 12 procentų grumodamas išleidimu įstatymo, draudžiančio gelžkelių aptarnautojams streikuoti.

Eiliniai nariai reiškia didelį nepasitenkinimą savo vadais, kurie taip greitai išsigandę ir sutikę su tokiu mažų pakėlimu.

Tokia sutartis yra didelis kompanijų laimėjimas. Tą pripažįsta net Globe and Mail.

Pasidairius po Kanadą

Trainmenų streiko nebus. Gelžkelių kompanijos sutiko pakelti algas 12 procentų. Unijos reikalavo 20 procentų, bet nusileido iki 12 procentų.

Kiti klausimai, kurie buvo ginčijami, bus išrišti per derybas.

Gelžkelių kompanijos buvo jau pradėjusios nepriimti pervežimui maisto ir kitų gaminių, kurie gali sugesti, jeigu dėl streiko jų pristatymas būtų sutrukdytas. Iš kitos pusės, trainmenai buvo numatę pradėti streiką vasario 2 dieną.

Trainmenais vadinami tie gelžkeličiai, kurie tiesioginiai operuoja traukinius. Jų unijos turi 25,000 narių. Jiems sustreikavus, aišku, nei vienas traukinys negalėtų pajudėti iš vietos.

Canadian Tribune iškelia viršūn, kad amerikiečiai nori kontroliuoti ne tik jūrininkus, bet ir keleivius, ir ne tik laivais, bet ir oru — ir ne tik liečiančius Jungtines Valstijas, bet ir visai neliečiančius.

Laikraštis įtarpino nuotrauką blankos, kurią keleiviai turi užpildyti, kuomet jie skrenda iš Anglijos į Kanadą, kad ir visai nekliudydami Jungtinių Valstijų teritorijos. Net kanadiečiai, grįžta namo anglų orlaivais, turi atsakyti į blankoj statomus klausimus.

Atrodo, kad amerikiečiai eina per toli. Tokie lindimai į svetimus reikalus tikrai sukels pasipiktinimą ir kanadiečių tarpe.

Ir unijos išsijudina prieš Bill 93, kurs pradžioje vadinosi Bill H-8. Unijų centrai sako, kad tame biliuje glūdi didžiausias pavojus darbinin-

kų teisėms, ypač teisėms streikuoti.

Atrodo, kad tas bilius tikrai neturi pritarimo didžiųjų Kanados žmonių. Jeigu iki šiol tylėjo, tai dėl to, kad mažai apie jį buvo žinoma.

Darbo Progresyve Partija, kuri šį vaju pradėjo, atliko didelį patarnavimą Kanados žmonėms, iškeldamą viršūn tą pavojų, kurį sudaro bilius.

Kyebeko valdžia su Duplessiu priešakyje nori sudaryti daugiau kliūčių opozicinėms partijoms.

Patiekta seimeliui įstatymas, kuris numato pavesti balsuotojų surašinėjimą tik tai valdančios partijos žmonėms. (Iki šiol dalyvaudavo ir opozicinės partijos).

Valdžios šalininkai gali praktikuoti plačią diskriminaciją tų, kurie jų manymu yra opozicinių partijų šalininkai.

Naturalizuotiems kanadiečiams reiks parodyti dokumentus, kad jie yra piliečiai, jei norės būti įtrauktai į balsuotojų sąrašus.

Ivykusių nesusiiprati mų sprendimas ištraukiamas iš federalių autoritetų jurisdikcijos ir pavedamas lokaliems teisėjams.

Angliškas jaunimo laikraštis Champion minėjo antras metines sukaktuves. Tai jautiausias pažangus laikraštis Kanadoje.

Laikraštis nuolatopopuliarėja ir auga skaitytojais. Tėvai, kurie turite angliška kalbančio jaunimo, užprenumeruokite jį.

Queen's universitete (Kingstone) studentų parlamentas 68 balsais prieš 29 pasisakė prieš konskripciją jaunimo į armiją.

Siūlymą įvesti 18-19 metų jaunuoliams verstina milita-

rinį lavinimą bent 15 mėnesių davė konservatai. Prieš balsavo liberalai, socialistai ir neprigulmingi.

Saskatchewanoy kyla didelis protestas prieš federalę valdžią dėl atmetimo irigacijos projekto.

Farmeriai agrikultūros ministeriui primeta stoką patriotizmo.

Sakoma, kad Bay Streeto ir nejudomo turto bosai stoja užpakalyje plano sujungti Torontą su priemiesčiais.

Jų pastangomis sudarytas

komitetas iš 9, kurs varys vaju už apjungimą.

Sakoma, kad tokie šiškos, kaip John D. Eaton ir E. P. Taylor susikrautų milijonus, jeigu Ontarijos seimelis priimtų taip vadinamą Cummingo Raportą ir paverstų įstatymu.

Dr. Endicott, Kanados Taikos Kongreso lyderis, išvyksta į vakarinę Kanadą su maršrutu.

Sekit vietinę spaudą dėl pranešimų apie jo mitingus.

Kanadietis

Farmerių Bėdos

Trys metai atgal, bulvių augintojai neturėjo kur dėti bulvių. 75 svarų bulvių maišas buvo nupuolęs iki 75 centų. Daug Ontarijos ūkininkų paliko bulves nekase laukuose, kadangi nukasimas ir pristatymas į rinką ūkininkui kainavo daugiau, negu jis galėjo už jas gauti.

O kur trašos, užauginimas ir kitos išlaidos? Už tai pereitais metais daug ūkininkų visai nesodino bulvių. O kurie ir sodino, buvo nekoks derlius. Tai pereitą žiemą 75 svarų bulvių maišas pakilo veik iki \$10.00. Šiais metais daug ūkininkų irgi abejoja, ar verta daugiau bulvių auginti.

Dabartiniu laiku bulvių maišas apie \$3.00. Tai tiek apie bulves. Gyvulių augintojai taipgi preitais metais smarkiai nukentėjo. Tik pereitais metais gyvo svorio gyvulių mėsos kaina puolė beveik ant pusės. Bet mėsos vartotojai to kritimo veik nepastebėjo.

Cukrinių runkelių augintojai galvas suka kas daryti? Per vietinį parlamento atstovą šaukiasi į valdžią, kad ji

garantuotų užaugintų burokų pardavimą už susitartą kainą. Kitaip, sako ūkininkai, visai nesodinsią cukrinių runkelių.

Kanados prekybos atstovai lankėsi Pietų Amerikoje ir sustoję Kuboj vedė derybas dėlėi daugiau importavimo cukraus iš Kubos, nes jie iš Kubos gali gauti pigiau cukrų, negu jiems kainuoja pagaminimas Kanados vietinio cukraus.

Jeigu ūkininkai neaugintų cukrinių runkelių, tai ne tik ūkininkai nukentėtų, bet netektų darbo keli šimtai darbininkų, kurie dirba cukraus fabrikuose Chatham, Ont., ir Wallaceburg, Ont.

Tomeičių (pamidorių) augintojai apie Leamington, Ont., skundžiasi, kad kenau-nės, fabrikai, kur sukenuoja tomeites, negavo ganėtinio atlyginimo.

Tas pats su vaisių augintojais Niagara pusiausalyje. Negeriau su pieno ūkininkais ir javų augintojais.

Tabako augintojų irgi nešviesi ateitis. Pereiti keli metai buvo, kaip sako, pusė bė-

dos. Bet kuo tolyn, tai tabako ūkininkai susiduria su keblesnėmis problemomis. Tabako produkcija kyla, o rinkos mažėja — turi kirsti tabako auginimo plotus. Kas metai tabako auginimo išlaidos vis susidaro didesnės ir didesnės, o tabako kaina visai nekyla su išlaidų pakilimu.

Kanados prekybininkai, kurie pigiai superka ūkininkų produktus, visai nesiskundžia, bet daro gražius pelnus. Prekybininkai yra gerai susiorganizavę ir turi atsakančius savo atstovus valdžioje.

Kada ūkininkas negali paroduoti savo užaugintų produktų, jo gaminiai pasilieka be vertės arba supūva laukuose. Neša ūkininkui didelių nuostolių. Bet kada prekybininkai prisiperka gaminių ir neturi kur jų dėti, tai tuojaus jie kreipiasi į valdžią, kuri, žinoma, ištiesia jiems duosnią ranką. Štai kas buvo porą metų atgal.

Prekybininkai nebeturėjo kur dėti bekonos ir sūrio. Tai valdžia supirko iš jų, už jų rustatytą kainą, ir nuvežus į Angliją pardavė 5 centais ir daugiau svarą pigiau, negu ji sumokėjo prekybininkams. Kas sumokėjo tą skirtumą? O gi Kanados visuomenė taksais.

Prekybininkai gauna visokių palengvinimus iš valdžios, bet ūkininkas, kuris riaušia juoda žemelę ir maitina visą žmonių, negali prisimušti prie valdžios su savo reikalavimais. Kenčia dantis sukandęs.

Kas kaltas? Patys ūkininkai. Ūkininkai mažai organizuoti, tai jų balsas niekas ir neklauso.

Bet ir ūkininkų kantrybė išsisėmė ir pradeda burtis į organizacijas, unijas. Ypačiai tabako fermeriai pradėjo aktyviau veikti ir kovoti už savo teises.

Ontarijos Ūkininkas

Netekome Draugo

VANCOUVER. — Sausio 21 dieną persiskyrė su šiuo pasauliu Juozas Balsevičius, sulaukęs 63 metų amžiaus.

Velionis paeina iš Lietuvos, šakių apskrities, Naudmiesčio valsč., Meištu kaimo.

Nors nepriklausė jokiose organizacijose, bet rėmė ir skaitė darbininkų spaudą ir buvo su visais labai draugiškas.

Palydėjo gerokas būrelis draugų ir draugių. Kapą puošė daug gėlių ir vainikų, kurių tarpe buvo ir nuo vietinės LLD kuopos.

Paliko nuliūdime Kanadoje žmoną, du sūnus ir dukterį ir vieną brolių. Duktė vėliausiu laiku gyveno Toronte.

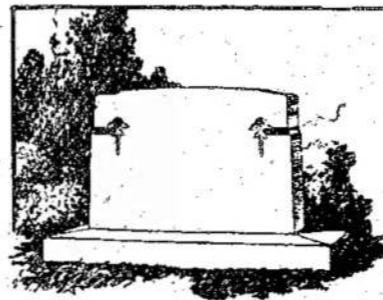
Lai būna lengva šios šalies žemelė.

Dalyvavęs Laidotuvėse

Tel.: Res. 526-134

Bus. 526-752

DISTINCTIVE MEMORIALS

MADE TO ORDER

Reasonable

M. C. Delande

927 Main St.

Winnipeg

Lietuviška Valgykla

UNION CAFE

387 SHERMAN AVE. N.

HAMILTON, ONT.

Šviežias Maistas. Geras Pasirinkimas Įvairių Lietuviškų Valgių. Turime Kambarių Apsistojimui.

Savininkas Ch. Pampalas

Telefonas: 46917

Isigykite ir Skaitkite Idomias ir Naudingas Knygas

Prisikėlusi Lietuva. Parašė A. Bimba, kuris lankėsi po karo Lietuvoj. Knyga turi 222 pl. Kaina \$1.00

Petro Cvirkos Apysakos. Aprašoma nuo baudžiamos iki šių dienų svarbiausi įvykiai. Knyga turi 300 puslapių. Kaina \$1.50.

Kelias į Naują Gyvenimą. Parašė A. Bimba. Faktai apie Amerikos žmonių gyvenimą. 224 puslapiai. Kaina \$1.00

Amerikos Demokratijos Steigėjai. Parašė visa eilė autorių. Sužinok, kas buvo Washingtonas, Thomas Jeffersonas, Lincolnas, Tadas Kosciuško, Pulaski ir kiti žymūs žmonės. 364 puslapiai. Kaina \$1.00

Saulėtoji Ispanijoje. Parašė Edvardas Zdanuskas. Jo atsiminimai iš karo su Franko fašistais. 156 puslapiai. Kaina 50 centų

Viduramžių Istorija. Redagavo prof. E. A. Kosminskis. 304 pusl. Kaina \$1.00.

Su užsakymu prašome prisiųsti ir mokesčių. Per-siuntimą mes apmokame.

LLD Kanados Veikiantis Komitetas,
P.O. Sta. C, Box 1007, Toronto 3, Ont.

Nauj

Lab:

"Kaun darbin žiniertojai i byloja skaity slaugo žmonių tarj tē, n meistr ir dau

Bibl skaity Pastar daug r bar jo giau k tomų j

Apie išaugo li liudy nės at tait ji gu. Pa

Bur: lioteky bo žm negali bar r platus skaičiu

1952 buvo j lioteky Klaipe lių, 76 niaus

Bibli ry kva metais bibliot kinink Jankės grade, stamb bu.

Sritie Saviv

Uzs menin Joje d 4,000 šokėjų demon kumų. Su rodė ūkio a nizmą škamk šjo val ūkinė

Vili turi i kių g "Mold šoki "šoki" Pas mo" f Kultū rajonc kiti m lektyv

TARYBŲ LIETUVOJ

Naujos Bibliotekos

Labai mėgsta skaityti "Kauno audinių" fabriko darbininkai, darbininkės, inžinieriai - techniniai darbuotojai ir tarnautojai. Apie tai byloja fabriko bibliotekos skaitytojų skaičius: jos paslaugomis naudojasi 618 žmonių. Nuolatinių skaitytojų tarpe — darbininkė Žilytė, monteris Macevičius, meistro padėjėjas Lazauskas ir daugelis kitų.

Biblioteką gerai patenkina skaitytojų pareikalavimus. Pastaruoju metu ji gavo gan daug naujos literatūros. Dabar jos fondą sudaro daugiau kaip penki tūkstančiai tomų įvairios literatūros.

Apie tai, kaip darbininkai išaugo kultūros atžvilgiu, gali liudyti darbininkės Poškienės abonementas. 1952 metais ji perskaitė apie 80 knygų. Panašiai ir daugelis kitų.

Buržuazinė Lietuvoj bibliotekų tebuvo keletas, o darbo žmonėms į jas, apylamai negalima buvo patekti. Dabar respublikoje sukurtas platus bibliotekų tinklas. Jų skaičius nepaliaunamai auga.

1952 metais respublikoje buvo įsteigta 266 naujos bibliotekos. 47 iš jų įsteigtos Klaipėdos srityje, 66 — Šiaurėje, 76 — Kauno ir 77 — Vilniaus srityje.

Bibliotekų darbuotojų kadru kvalifikacijai pakelti 1952 metais kursuose mokėsi 210 bibliotekų vedėjų ir bibliotekininkų. Apie 100 žmonių lankėsi Maskvoje ir Leningrade, kur jie susipažino su stambiausių bibliotekų darbu.

Srities Meninės Saviveiklos Apžiūra

Užsibaigė Kauno srities meninės saviveiklos apžiūra. Joje dalyvavo 150 kolektyvų, 4.000 muzikantų, dainininkų, šokėjų ir deklamatorių pademonstravo savo meistriškumą.

Su plačia programa pasirodė Vilkių rajono žemės ūkio artelės "Kelias į komunizmą" choras. Iškilmingai skambėjo švedo daina "Su šio vardu" ir Maslevo "Kolūkinė daina apie Maskvą".

Vilijampolės rajono "Keturių komunarų" kolūkio šokių grupės dalyviai atliko "Moldavanesku", ukrainiečių šokį "Gopak" ir baltarusių šokį "Liavonicha".

Pasisekimą turėjo "Audimo" fabriko, Marijampolės Kultūros namų, Vilijampolės rajono "Nevėžio" kolūkio ir kiti meninės saviveiklos kolektyvai.

Butai Darbininkams

Kaune baigtas statyti gerai įrengtas bendrabutis "Pergalės" gamyklos darbininkams ir tarnautojams. Tai — vienuoliktas žinybinis pastatas, pastatytas 1952 m.

Bendro 5,350 kvadratinųjų metrų gyvenamojo ploto aštuonių - dvylikos butų namai 1952 metais buvo pastatyti "Drobės" fabriko, "Bituko" ir "Palemono" plytinų, motorų remonto gamyklos bei kitų įmonių darbininkams ir tarnautojams.

Šiauliuose, Tarybų gatvėje, pradėtas statyti naujas gyvenamasis namas. Tai — šeštas pastatas, statomas "Elnio" odos - avalynės kombinato darbininkams.

Gruodžio pabaigoje kėlė keturiasdešimt kombinato darbininkų šeimų įkurtuves, kurios gavo gerai įrengtus butus Tarybų gatvėje naujai pastatytame name Nr. 168 ir Vilniaus gatvėje — Nr. 120. Naujijį metų išvakarėse statybininkai perdavė eksploatacijai naują vaikų darželio pastatą "Elnio" kombinato darbininkams. Gražioje Bubių vietovėje įsteigiama naktinė sanatorija.

Rūpinimasis Darbo Žmonių Sveikata

Per tarybų valdžios metus nebeatpažįstamai pasikeitė vienas iš Kauno pakraščiu, kur yra stambiausios miesto įmonės ir kur daugiausiai gyvena darbininkai. Buržuaziniai valdovai nė kiek nesirūpino darbo žmonėmis. Šio pakraščio gyventojai neturėjo net medicinos pagalbos. Čia šeimininkavo keli privatūs gydytojai, kurie už gydymą atimdavo iš darbo žmonių paskutinius skatikus.

Dabar šiame rajone, pavadintame šauniojo lietuvių tautos sūnaus Karolio Požėlos vardu, veikia platus gydymo - profilaktikos įstaigų tinklas. Dabar čia gyventojams nemokamai teikiama kvalifikuota medicinos pagalba.

Tarybų valdžios metais rajone įsteigta ligoninė ir dvi poliklinikos. "Pergalės" gamykloje, "Drobės", K. Požėlos vardo, "Kotton" ir kituose fabrikuose veikia 11 medicinos punktų. Rajone taip pat veikia gerai įrengti gimdymo namai, vaikų lopšeliai ir konsultacijos. Pelnytos pagarbos buvusio pakraščio gyventojų tarpe susilaukė gydytojai, Dadzvila, Šeina, Misevičiūtė, Jurkevičienė ir daugelis kitų.

Šimtai Šiaulių miesto darbo žmonių 1952 metais išėjosi šalies sanatorijose. Vien pagal švietimo ir valstybinių

įstaigų darbuotojų profsąjungų atilsinius 514 tarnautojų praleido savo atostogas sanatorijose ir poilsio namuose. Daugiau kaip 500 dviračių gamyklos, "Verpto" fabriko ir kitų įmonių darbininkų poilsiauvo kurortuose.

Dabar pagal švietimo darbuotojų profsąjungos atilsinius išsiųsi Kislovodsko sanatorijoje miesto bibliotekos darbuotojai Adolfas Prancūnas, Apolonija Tarkovskaja ir kiti.

Neseniai Kauno srities Vilijampolės rajono Karmėlavos apylinkėje buvo įsteigta nauja ligoninė. Čia dirba du gydytojai ir 12 medicinos personalo asmenų. Tai — 18-toji nauja kaimo ligoninė, įsteigta Kauno srityje 1952 metais.

Architektūros Paminklų Atstatymas

Mokslinė restauravimo dirbtuvė prie Lietuvos TSR Architektūros reikalų valdybos nuveikė žymų darbą respublikos architektūros paminklams atstatyti ir rekonstruoti. Buvo restauruoti ir kapitališkai atremontuoti Pedagoginio instituto bei Lietuvos TSR švietimo ministerijos pastatai ir kiti Vilniaus architektūros paminklai. Atlikti atstatomieji darbai Trakuose esančioje Vytauto pilyje. Pagal dirbtuvių projektą atstatomi ir rekonstruojami rūmai Kėdaičiuose.

Pradėtas restauruoti rūmų pastatas Palangoje. Čia bus įsteigti TSRS Dailės fondo kūrybos namai. Artimiausiu laiku prasidės darbai atstatant 16-17 amžių architektūros paminklus — rotušę Kaune ir kitus.

Norėdami įsisavinti naujus restauravimo metodus, dirbtuvės darbuotojai buvo nuvykę į Maskvą ir Kijevą, kur jie susipažino su patyrimu gaminant senų pavyzdžių nestandartines plytas ir su metodu senovinėms medžio konstrukcijoms restauruoti.

Didelė Paklausa Kultūrinėms Prekėms

Metai iš metų kyla Lietuvos kaimo darbo žmonių kultūrinis lygis ir gerovė. Štai 1952 metais kaimo gyventojų paklausa dviračiams, motociklams, siuvamosioms mašinoms, palyginti su 1951 metais, dvigubai padidėjo, radijų, patefonų ir kitų muzikos prekių poreikis padidėjo 21 procentu, žaislų — 14 procentų.

Vien Vilniaus srities Ukmergės rajono kaimo prekybos tinklas per trečiąjį ketvirtį pardavė įvairių kultūrinių prekių už 300 tūkstančių rublių.

Naujos Ekspozicijos Dailės Muziejuje

Vilniaus dailės muziejaus salėse atidarytos naujos ekspozicijos, skirtos lietuvių liaudies menui ir tarybinei taikomajai dalei. Ekspozitų tarpe — skulptūros, keramika, medžio raiziniai, adytiniai raštai ir t.t. Visa tai padaryta Žemaitijos ir Aukštaitijos liaudies meistrų igudisomis rankomis. Puikiu apdailinimu pasižymi rakan-dai ir baldai.

Didelį susidomėjimą kelia ekspozicijos, skirtos tarybinei taikomajai dalei. Greta garsiųjų meistrų darbų parodoje eksponuojami jaunimo — Lietuvos TSR Valstybinio dailės instituto absolventų — kūriniai. Puikiai apdailinti E. Tulevičiūtės, L. Velvertaitės, B. Zigmantaitės, L. Strolio ir kitų menininkų keramikos kūriniai. Skulptoriai Juozas ir Jonas Mikėnai nuilpė lietuvių tautos didvyriškosios dukros Marytės Melnikaitės portretą.

Tarybinių Ūkių Atsiekimai

Šiaulių srities tarybinių ūkių gyvulių augintojai sėkmingai kovoja už aukštą melžiamų gyvulių produktyvumą. Visuose ūkiuose sukurtas tvirta pašarų bazė, įdiegiamas žaliasis konvejeris ir plačiai mechanizuojami darbo reikalaujantieji procesai fermose.

"Joniskėlio" tarybiniame ūkyje, pavyzdžiui, iš kiekvienos karvės gauta 5,100 kilogramų pieno. Beveik toks pat yra gyvulių produktyvumas "Tryškių" tarybiniame ūkyje. Visuose srities tarybiniuose ūkiuose iš kiekvienos šeriamos karvės jau gauta 400 kilogramų pieno daugiau, negu 1951 metais.

Broliškujų Respublikų Nuolatinė Pagalba

Nemuno laivynas aprūpinamas priešakinė tarybine technika. Kauno laivų remonto gamykloje baigiama statyti pirmoji žemsiurbinė Nemunui. Jos produktyvumas — 250 kubinių metrų grunto per valandą.

Didelę pagalbą statybininkams teikia broliškujų respublikų pramonės įmonės. Iš Gorkio atvyko garo mašina, iš Charkovo — pagalbiniai laivų mechanizmai.

Naujoji žemsiurbė įeis į laivyno sudėtį ir bus naudojama Nemuno laivininkystės pagerinimo darbuose ir Kauno hidroelektrinės statyboje.

Ariogalos Rajono Kultūrinis Gyvenimas

Buržuazinės santvarkos laikais Kauno srities Ariogalos rajone tebuvo vos kelios pradinės mokyklos. Dabar rajone yra 40 pradinų, 8 septynmetės ir 3 vidurinės mokyklos. Jose mokosi apie 4 tūkstančiai mokinių. Rajono centre be to veikia suaugusiųjų vidurinė mokykla. Darbininkų jaunimo septynmetė mokykla, įsteigta kolūkyje "Kelias į komunizmą". Juodaičių apylinkėje yra septynmetė mokykla, klubas - skaitykla, biblioteka. Dažnai čia atvažiuoja kilnojantieji kina.

Vilniaus Universiteto Laboratorijose

Vilniaus universiteto laboratorijos nuolat gauna naujais įrengimais. Fizikos fakultetas pastaruoju metu gavo du vakuuminius siurblius, spektrinės analizės prietaisą, elektros matavimo ir optikos prietaisus.

Universiteto katedros ir laboratorijos savo darbe yra glaudžiai susijusios su stambiausiomis Maskvos ir Leningrado aukštosiomis mokyklomis. Kasmet praktikai atlikti aukštesniųjų kursų studentų grupės pasiunčiamos į Leningrado Valstybinio universiteto mokslinio tyrimo institutą.

Prie Maskvos ir Leningrado universitetų sėkmingai apgynė disertacijas jaunieji mokslininkai J. Kubilius ir A. Naftalevičius. Dabar jie dėsto Vilniaus Valstybinio universiteto fizikos - matematikos fakultete.

Domėjimasis Kinijos Liaudies Kultūra

Tarybų Lietuvos darbo žmonės labai domisi naujosios Kinijos gyvenimu. Vis labiau populiarūs darosi Kinijos Liaudies Respublikos rašytojų kūriniai. Pastaruoju metu lietuvių kalba išleista eilė kinų literatūros kūrinių. Pereitais metais išėjo kinų literatūros klasiko Lu Sienio apsakymų rinkinys. Dideliu tiražu išleistas Stalininės premijos laureatės Din Lin romanai "Saulė virš Sangano upės". Neseniai Lietuvos TSR Valstybinė grožinės literatūros leidykla išleido Čao Šu-li romaną "Pakitimai Liczianzuane", rašytojo Chuan Aj apybraižas ir kitus kūrinius.

Vilniaus Valstybinio universiteto ir Lietuvos TSR Mokslų akademijos mokslinės bibliotekos reguliariai gauna kai kuriuos Kinijos Liaudies Respublikos periodinius leidinius.

Liaudies Balsas

RAVAITINIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
LEIDZIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS

Prenumeratos Kaina:

Kanadoj ir Didžiojoje Britanijoje metams \$3.00; pusei metų \$1.50
Visur kitur metams \$3.50; pusei metų \$1.75.

LIAUDIES BALSAS

P. O. Station C, Box 1013, Toronto 3, Ont., Canada.

ASMENISKAI KREIPKITES: 160 CLAREMONT ST., TORONTO

Telefonas: Empire 6-4358

KODĖL JIE TAIP VERKIA

Atžagareiviai pastaruoju laiku kasdien verkia, būk Čekoslovakijoje, Vengrijoje, Bulgarijoje, Rytinėje Vokietijoje ir kitose komunistų valdomose šalyse per šerengą varomi geriausi komunistai. Vieni šluojami lauk iš atsakomųjų vietų, kiti traukiami teisman, o tretieji šaudomi. Ypatinai suriko dėl vieno kito žydo suėmimo.

Išeity, kad atžagareiviams pagailo komunistų? Bet mes žinome, kad jie jų negaili. Jungtinės Valstijos, kur daugiausia triukšmo kelinama, įkalino desėtkus komunistų vadų. Tenai kišami į kalėjimus net tie, kurie gina juos teisme. Tik šiomis dienomis nuteisė 13 komunistų vadų, būk tai už suokalbį mokinti amerikiečius nuverstti dabartinę valdžią. Tenai taipgi nusmerkti mirtin du žydai, būk tai už suokalbį šnipinėti Tarybų Sąjungos naudai. Niekad atžagareiviai neparodė susirūpinimo, kad Rosenbergai gali būti nužudyti visai nekaltai.

Tod kodėl jie verkia komunistų ir žydų kitur? Todėl, kad kitur užmynė ant skaudžios vietos — pačiuo imperia-
listų agentus ir pašalins juos iš atsakomųjų vietų, o kai kuriuos gal ir visai pašalins, kaip šnipus ir kriminalistus. Kas tuomet duos informacijas? Kas tuomet kėsinsis ant liaudies lyderių gyvybės? Kas tuomet organizuos maištus, sabotazą ir kita, kuomet jų nebebus?

Kai kas klausia, kaip gali būti, kad tokie aukšti komunistų lyderiai šnipai ir kitoki liaudies priešai? Kas plačiau susipažinęs su istorija, tam tas visai nenuostabu. Buržuazija turi patyrimo tokiuose dalykuose. Ji moka užmas-
kuoti savo agentus. Jungtinėse Valstijose ir Kanadoje bu-
vo atsitikimų, kad žymūs veikėjai vėliau pasirodė buržu-
azijos šnipais. Bet kada liaudies paima galią, tokie žmonės, anksčiau ar vėliau, būna atidengti ir išrankoti. Tarybų Sąjungoje mažai jų belikę. Liaudies demokratijos irgi rankioja. Tai smūgis imperialistams. Už tai jie ir verkia.

Kalbant apie žydus atskirai, jie irgi dalinasi į darbo žmones ir buržuaziją. Kaip darbininkai eina su darbininkais, taip jų buržuazija eina su buržuazija. Jie irgi turi fašistų. Jie irgi turi baurių liaudies priešų.

O KAIP GI SU NEGRAIS AMERIKOJE

Buržuazija rėkia dėl "žydų persekiojimo" liaudies de-
mokratijos šalyse, bet žiūrėkite, kas dedasi Jungtinėse
Valstijose, kapitalo didžiojoje tvirtovėje. Laisvė rašo:

"United States Court of Appeals praėjusią savaitę
svarstė tokį klausimą: ar negrams galima tarnauti val-
gyklose, kuriose valgo baltieji?"

"Penkiais balsais prieš keturius, teismas nutarė: ne!"

"Negras gali restoranuose dirbti (ir dirba). Jis gali
'dišes' plauti, valgi gaminti, valgi paduoti, bet negras netu-
ris teisės įeiti į restoraną (net į kafeteriją) ir laukti, kad
jam ten kas nors duotų valgyti!"

"Taip yra, atsiminkime, mūsų krašto sostinėje."

"Taip yra visoje eilėje pietinių valstijų".

Matote, nereikia ieškoti nei Pietų Afrikos. Jungti-
nių Valstijų sostinėje egzistuoja negrų segregacija. Ir dar
kokia. Negras neturi teisės pavalgyti restorane, visuome-
niškoj užiegoj. Taip sako ne koks individualas, koks su-
rambėjęs rasistas, o apeliacinis teismas, Jungtinių Valsti-
jų apeliacinis teismas.

Ar ne keista? Jungtinės Valstijos išleidžia dešimtis bi-
ljonų dolerių "laisvinimui" — kitų šalių žmonių, o namie tei-
mu užtvirtina, kad negrai negali būti lygūs piliečiai.

Iš to galima susidaryti vaizdą, kad Jungtinių Valsti-
jų politikieriai, šūkaujā apie "pavergimus" kitur, yra di-
džiausi veidmainiai. Jie kalba apie laisves tktai norėdami
kitiems akis apdumti.

KAS NAUJO PASAULYJE

Naujas Jungtinių Valstijų valstybės sekretorius John Foster Dulles "užpipirino" britus ir francūzus, apkaltindamas juos, kad jie labai daug gaišta ir atsilieka su apsiginklavimu.

Neatrodo, tačiau, kad toks paraginimas pasitar-
naus amerikiečiams. Priešin-
gai, jis dar labiau supykins
juos.

Nors Francijos premjeras
tuojaus pakilo ir pranešė,
kad jis pasiskubins įteikti
parlamentui dėl apkalbėjimo
visas sutartis dėl Europos
apsigynimo sutvirtinimo, net
nelaukdamas iki bus Saaro
klausimas sutvarkytas, ta-
čiau matosi aiškiai, kad fran-
cūzai prieštarauja spaudimui.

Labai reikšminga tas, kad
Francijos armijos galva,
maršalas Alphonse Juin, kal-
bėdamas francūzų - ameri-
kiečių institute, apkaltino
amerikiečius dėl rusų pavojau-
s Europai. Jis pasakė, kad
amerikiečiai per abudu praė-
jusius karus įstojo pervėlai,
ir kad per praėjusį karą a-
merikiečiai įleidę rusus per
toli.

Britai atsišovė, kad jų at-
sisakymas stoti į Europos
armiją nei kiek nekenkia Eu-
ropos apsigynimo planui.

Tik vieni adenauerininkai
patenkinti Dulleso kalba. Jie
sako, kad reikėjo paraginti
juos, ypač francūzus.

Esą nesutikimų tarp britų
ir amerikiečių dėl Viduržė-
jūros laivyno vadovybės.

Eksprezidentas Trumanas
aną dieną pareiškė, kad ru-
sai neturi atominės bombos.
Šiuo pareiškimu jis paneigė
net savo pranešimą, kurį pa-
darė dar būdamas presiden-
tu, kad rusai turėjo dvi ato-
mines eksplozijas.

Su juo, tačiau, nesutinka
Jungtinių Valstijų atominiai
mokslininkai ir spauda.

Mokslininkai sako, kad
Tarybų Sąjunga turi atomi-
nes bombas.

Trumanas, matyti, mano,
kad Tarybų Sąjunga turėjo
atominės eksplozijas, bet ne
bombų pavidale. Klausimas
išskyla, jeigu gali pagaminti
atominę eksploziją, tai kodėl
negali pagaminti bombos?

Atrodo, kad jis ir šiuo sy-
kiu nepataikė į tašką.

Su tomis lėkštėmis, kaip
atrodo, galo nebus. Canadian
Press karinis korespondentas
William Boss, sugrįžęs į Van-
couverį iš Korėjos ir Japoni-
jos, pareiškė, kad jis prade-
dąs tikėti, kad tos lėkštės
yra faktas.

Jis kalbėjėsis su daugeliu
amerikiečių lakūnų, kurie
matė virš šiaurinės Japoni-
jos ne tik lėkštės, bet ir ža-

lios, raudonos ir geltonos
spalvos ugnies boles.

Sausio 9 dieną net 7 ame-
rikiečių lakūnai raportavę
apie lėkštes, su kuriomis jie
susitikę ore virš šiaurinės
Japonijos. Jie skraidę dže-
tais po 700 mylių į valandą,
bet negalėję prisitarti visai
arti. Ant galo jos nulėkusios
linkui Sachalino.

Korespondentas klausia:
nejaugi rusams pavykę išras-
ti ką nors panašaus?

Iškyla viršun, kad šimtai
Jungtinių Tautų karių Korė-
joj arba pabėga iš armijos
arba atsisako eiti į mūšius.

Dezertyrų esą visose divi-
zijose. Teismai kartais teisią
ištisais šimtais. Ypatinai
tas pasireiškę sunkesniais
laikais.

Pulkininkas Lancefield sa-
ko, kad buvo nuo 100 iki 150
teismų už baukštumą ir ki-
tus panašius nusikaltimus
vien pirmojoje kavalerijos di-
vizijoje.

Visai nenuostabu. Nėra te-
nai pagrindo rodyti drąsos
ir didvyriškumo. Kareiviai
nežino, už ką jie kariauja ir
ko jie atsieks. O žudyti ki-
tus ir pačiam rizikuoti gyvy-
be dėl nežinomos priežasties
juk nėra malonu.

Pietų Afrikos premjeras
Dr. Malan sako, kad jis ne-
žiūrės opozicijos ir viso pa-
saulio kritikos ir eis pirmyn
su savo planais atskirti neg-
rus nuo baltųjų.

Jis ir jo palaikytojai linkę
net atsiskirti nuo britų tau-
čių bendruomenės, jeigu bus
reikalingas.

Jo manymu, opoziciją pa-
laikanti Britanija.

Jungtinėse Tautose iškelti
kaltinimai, kad britų protek-
toriatų Afrikoje kas mėnesį
išsiunčia po 5,000 vergų į
Saudi Arabiją ir Yemeną,
kur prekyba vergais yra le-
gali.

Kaltinimai sako, kad gink-
luoti vergų pirkčiai gauda
negrus britų kolonijose, su-
rakiną pančiais sugautuo-
sius, o paskui gabeną į rin-
kas pardavimui. Nuo 10 iki
20 nuošimčių mirštą iš nuo-
vargio ir bado kelyje linkui
Saudi Arabijos.

Vergus superką muzulmo-
nių pilgrimai apie "šventus"
Mecca ir Medina miestus.
Tie pilgrimai tik į savo bib-
liją "Koran", kurioje sako-
ma, kad tas, kurs išperka
vergą, išperka save iš peklos
ugnies. Jie parduoda savo
turtus ir perką vergus, o pas-
kui paluosuoja.

Tarybų Sąjunga pasiuntė
notą Danijai, kurioje Dani-
jos valdžia kaltinama tapus

tiesiogine dalyve prisirengi-
me karui prieš Tarybų Są-
jungą.

Tas protestas pasiūstas
ryšy su Danijos sutikimu
leisti NATO kariuomenei įsi-
kurti Danijos teritorijoje tai-
kos metu.

Danija yra NATO narė.

Reuteris praneša, kad Bri-
tanijos orlaiviai bombardavo
vieno arabų viršininko tvir-
tovę, kadangi jo pasekėjai
atsisako mokėti taksus Ade-
no valdžiai.

Subeihi gentis, vadovauja-
ma šeiko Mohammed Sa-
her, susideda iš 30,000 narių. Ji
atsisako mokėti žemės ir žu-
vininkystės taksus Aden val-
džiai, britų pastatyta.

Pradžioje sausio šios gen-
tės kariai susikirtę su tak-
sų kolektorais. Britų orlaiviai
už tai juos bombardavo iš o-
ro.

United Press praneša iš
Korėjos, kad armijos gydy-
tojai Korėjoj kardinolą Splen-
maną informavę, kad bausis
skaičius amerikiečių karių
Korėjoj esą narkotikai.

Didžiama tų narkotikų
prie to pripratę dar Jungti-
nėse Valstijose.

Iranas atmetė amerikiečių
 pasiūlymus dėl likvidavimo
 Irano-Britanijos ginčo dėl
 aliejaus.

Sakoma, kad amerikiečių
ambasadorius siūlęs Iranui
atsilyginti britams už nacio-
nalizuotas įmones. Jis taipgi
siūlęs, kad britų ir amerikie-
čių kompanijoms būtų pa-
vestas aliejaus pardavimo
reikalas.

Pradiniai Jungtinių Vals-
tijų korporacijų raportai už
1952 metus rodo, kad biznis
verčiasi gerai — Korėjos
karas ir tarptautinis įsitem-
pimas jam tarnauja gerai.

24 korporacijos raportuo-
ja, kad praėjusiais metais
jos turėjo gryno pelno \$594,-
145,390 arba 10.5 nuoš. dau-
giau, negu 1951 metais.

Lenkija nuteisė mirtin tris
užsienio šnipus.

Mirtin nuteistų tarpe vie-
nas kunigas.

Kiti keturi, jų tarpe trys
kunigai, nuteisti kalėjiman
nuo 8 metų iki gyvos galvos.

Redakcijos Atsakymas

Keliui, Winnipeg, Man.: —
Pranešimas atėjo pavėluotai
ir dėl to jis negalėjo būti pa-
naudotas. Prie to, praneši-
mus ar korespondencijas
siunčiant visuomet reikia pa-
duoti savo tikrą pavardę ir
adresą.

Pastabos

Juo toliau, tuo daugiau rūpesčio amerikiečiai kelia jų sąjungininkams.

Britai ir francūzai, vakarinės traicės nariai, šiomis dienomis tikrai persitikirino, kad amerikiečiai brenda gilyn į karą ir kitus tempia.

Francija ir Britanija tiesiog išsigando patyrusios, kad Eisenhoweras ketina siųsti į Kiniją čiangkaišekininkus nuo Formosos.

Britai išsitaria, kad amerikiečiai net nesitarę apie tai su britais.

Kada čiangkaišekininkai pabėgo į Formosą beveik nuogi, tai amerikiečiai pasiskubino su karo laivynu jų apsaugai.

Dabar, kada čiangkaišekininkus amerikiečiai apginklavo iki dantų, tai laivyną ištrauksią ir leisią čiangkaišekininkams puldinėti Kiniją.

Tas, aišku, reikėtų plėtimą Korėjos karo, kam britai ir visi kiti priešingi.

Kapitalistinė spauda labai daug rašo apie vokiečių bėgimą iš Rytų Vokietijos. Ji daro išvadą, kad už tai kalti rusai ir komunistai.

Su tuo galima sutikti.

Rusai ir komunistai juk nacių neglosto taip, kaip Vakarų Vokietijoje amerikiečiai ir kiti.

Tad ko stebėtis, kad visi hitlerininkai bėga?

O kad jų Vokietijoje buvo daug, nereikia aiškinti.

Bet vokiečiai nori bėgti ir iš Vakarų Vokietijos.

Simtai tūkstančių vokiečių nori emigruoti į Kanadą, Jungtines Valstijas, Pietų Ameriką.

Jeigu Jungtinės Valstijos būtų tik už sienos, ir taip išskęstomis rankomis lauktų vokiečių, kaip kad yra laukiama Vakarų Vokietijoje rytinių bėglių, tai Jungtinės Valstijos, užsikimštų vokiečiais.

Dr. Kaškelis pasišovė išaiskinti visam pasauliui (žinoma, per Nepriklausomą Lietuvą), kas yra bolševizmas.

Atrodytų, kad ir dipukų tarpe yra "neviernų Tamošių", jeigu reikia tokių didelių pastangų.

Tik atrodo, kad Dr. Kaškelis tiek nusimano apie bolševizmą ir komunizmą, kiek kiaušė apie debesį.

Užtenka užsiminti tik tą, kad jis komunizmą skaito religija.

Žmonės, kurie dar iš religijos lopsio neišlipa, primena vaikus.

J. Y.

Donald Gordon, Canadian National Railways prezidentas, prie vieno CNR garvežio. Trainmenų reikalavimas pakelti algas 20 nuosimčių bu-

vo sukėlęs jam, o taip pat ir CPR viršininkams, bei vyriausybei nemaža rūpestį. Tačiau susitarimas įvyko ir streiko nebus.

Ką Kiti Rašo

Naujasis Prezidentas

Dwight D. Eisenhower yra 34-tasis eilinis mūsų krašto prezidentas.

Pirmuoju buvo George Washingtonas, — inauguruotas 1789 metais New Yorke.

Vadinasi, bėgyje 164 metų Jungtinės Valstijos teturėjo tik 33 prezidentus.

Washingtonas buvo generolas, Eisenhoweris taip pat.

Washingtonas buvo nepartyvis, gi Eisenhoweris — republikonas, turčių, monopolistų kontroliuojamos partijos sąrašų išrinktas prezidento vietai.

Kadaise, kai Lincolnas ją kūrė, republikonų partija buvo pažangi, nes stoji už vergijos panaikinimą; šiandien ši partija dešiniausia mūsų krašte.

Keičiasi laikai, keičiasi ekonominės sąlygos, keičiasi ir politinių partijų turinys ir forma.

Eisenhoweris turi tai, ko iki šiol neturėjo nei vienas buvęs mūsų krašto prezidentas.

Jis yra daug pasaulio matęs.

Kaip generolas, Eisenhoweris vadovavo karui Afrikoje ir Europoje.

Daugiau: Eisenhoweris yra buvęs Kremliuje ir stovėjęs ant Lenino mauzulėjaus platformos Maskvoje.

Jis sakosi, jog maršalas Žukovas yra buvęs jo bičiuliu.

Visa tai turėtų naująjį prezidentą padaryti tolerantišku, stovinčiu už visų tautų ir abiejų visuomeninių santvarkų — kapitalistinės ir komunistinės — taikų sągyvenimą.

"Mes atmetame bet kurį pasalingą teigimą, būk ta ar kita rasė, ta ar kita tauta yra bet kuo žemesnė už kitą..." sakė prezidentas Eisenhoweris savo inauguracijos kalboje.

Gera! Milijonai Amerikos negrų ir baltųjų lauks, kada prezidentas šį teisingą dėsniį praves gyveniman.

Naujasis prezidentas pripažįsta, jog Azijos milijonai pabudo ir ryžtasi sutraukti praeities pančius, kuriais jie buvo supančioti imperialistų.

Bet tolydžio prezidentas gerbia francūzus, žudančius Indo-Kinijos žmones, praeities pančius traukančius. Jis gerbia anglus, pasiryžusius šeiminkauti Malajuose; jis mano, jog karas Korėjoje, esąs reikalingas ir teisingas.

Kad mūsų krašto prezidento pareigos yra sunkios, to niekas negali užginčyti.

Pradėjus jas eiti, kiekvienas pilietis linki, kad naujasis prezidentas būtų geroje sveikatoje, kad jis, nepaisydamas savo partijos ekonominių rojalistų, tarnautų liaudžiai, tarnautų taikai, o ne saujelei savanaudžių, godišių, trokštančių turtų ir vis daugiau turtų!

Neužlgo prezidentas Eisenhoweris tušes spręsti Juliaus ir Ethelės Rosenbergų prašymą išgelbėti juodu nuo elektros kėdės, kad jiedu galėtų įrodyti savo nekaltumą.

Nuosirdžiai raginame prezidentą tai padaryti. — R. Mizara.

—o—
Ko Prezidentas Nepasakė

Francūzų laikraščiai "Le Monde" ir "Figaro" sako, jog prezidento Dwight Eisenho-

wer inauguracinė kalba "galėjo būti pasakyta Trumano". O tai nėra komplimentas.

Londono laikraščių atsiliepimas taip jau nieko svarbaus neranda.

Veik visi kitose šalyse atsiliepimai sako, jog naujojo prezidento kalba rodo, jog bus tęsiama sena užsienio politika. Jei bus kiek naujo, tai vien metoduose.

Ką prezidentas Eisenhower pasakė nerandama svarbaus. Kai kurie atsiliepimai tačiau sako, kad prezidento kalba daug ką svarbaus nutylėjo.

Švedijos įtakingas laikraštis "Dagens Nyheter" pastebi, jog prezidentas Eisenhower visai neprisiminė apie "svarbias socialines ir ekonomines problemas," o tai keista.

Norvegijos spauda sako, kad kalba buvus neagresyvi ir rodanti, jog bus tęsiama sena politika.

Prezidentas užsiminė apie taiką, bet nieko nesakė kaip jis sieksis taikos, ar iš viso jis tai darys.

Ką daugiau jis nepasakė? Uoliai rėmęs Eisenhowerio kandidatūrą Chicago "Daily News" pastebi:

"Mes norėjome, kad naujasis prezidentas būtų pašventęs nors vieną ar du paragrafą apie laisvei pavojų namie".

Prezidentas pirmiausia kalbėjo, kad Amerikoje asmens laisvei vis daugiau pavojaus susidaro, kad laisvė skopinama, sako tas laikraštis, bet savo pirmoje kalboje prez-

ŠYPSENOS

Geros Naujienos

"Tu šiandien išrodai labai linksma. Kame priežastis?" klausinėjo draugė.

"Mano vyras turėjo nervų ataką, gydytojas patarė važiuoti į Floridą nekuriam laikui. Jis ima ir mane".

Du Trečdaliu

"Mano teta sako, kad ji buvo vedusi du trečdaliu. Kaip tai suprasti?" teiravosi dukterė pas savo motiną.

"Buvo taip: ji buvo bažnyčioje, taipgi ir kunigas, bet jaunikis nepasirodė."

dentas tai užmiršo.

Kalbėti apie keonomines ir socialines problemas, kalbėti apie laisvę reiktų daryti pažadus, o naujasis prezidentas matyti jaučia, kad jis tokių pažadų daryti negali.

Įdomi yra pastaba apie tą kalbą Chicago Tribune: ta kalba tiek turi svarbos, kad primena Amerikos žmonėms, jog jie patys turės savo laisvę išlaikyti.

Eisenhower kalbą taigi atšaldė entuziazmą ir jo šalininkų. — Vilnis.

Ką Veikia gen. Clay?

Generolas Lucius Clay ir vėl vaidina tarptautinėje politikoje svarbų vaidmenį.

Clay yra artimas prezidento Eisenhowerio patarėjas (Pabaiga ant 12 puslp.)

LMS Veikla

Lietuvių Meno Sąjunga Skelbia Konkursą Rašytojams Scenos Veikalų

- 1) LMS Centras už parą žymą geriausių keturių veikalų scenai skiria sekančias dovanas:
  - a) 100 dolerių už geriausiai parašytą dramą;
  - b) 100 dolerių už geriausiai parašytą komediją;
  - c) 50 dolerių už geriausiai parašytą antraeilę dramą;
  - d) 50 dolerių už geriausiai parašytą antraeilę komediją.
- 2) Veikalų temos turi būti paimtos iš Amerikos lietuvių gyvenimo;
- 3) Veikalai negali būti didesni kaip trijų aktų ir neilgesni kaip 50 puslapių parašytų mašinėle su praleistu tarpu ir netrumpesni kaip 20 puslapių parašytų mašinėle su praleistu tarpu;
- 4) Skiriami konkursui veikalai turi būti prisiųsti į LMS Centrą pirm spalio m. 1 dienos, 1953 metų.
- 5) Veikalai turi būti pasiųsti slapivarde ir kartu su jais turi būti prisiųstas tikras vardas ir pavardė autorius ir adresas, uždarytame konverte;
- 6) Veikalai iš Centro bus

perduodami teisėjams nusprendimui jų vertingumo ir paskyrimui dovanų. Teisėjai nežinos autoriaus pavardės.

7) Teisėjų sąstatas susidės iš sekančių asmenų:

Mildred Stensler, N. J.

Rudolfas Baranikas, N. Y.

Vincas Bovinas, Florida.

8) Teisėjai su savo kuriniais negali dalyvauti konkurse, o gautus iš Centro veikalus apsprendimui, turi į Centrą gražinti pirm sausio 1 d., 1954 m.;

9) Laimėjusieji veikalai dovanas (premijas) pasilieka LMS Centro nuosavybėje išleidimui;

10) Veikalai nelaimėję premijų, autoriui pareikalavus, bus gražinti.

Pirm išleidžiant laimėjusius premijas veikalus, Centras visais reikalais susitars su autorium, jeigu bus tokių reikalų — pavyzdžiui, slapivarde paslaptibėje išlaikymas, ar slapivarde pakeitimas pavarde ir t.t.

LMS Centras
3116 S. Halsted St.
Chicago 8, Ill.

Ilijos Erenburgo Kalba Taikos Kongrese Vienoje

(Tąsa)

Anglų laikraštis "Taims" rašo: "Net plačiausių pažiūrų anglas turi patirti instinktyvinių nepasitenkinimo jausmą, kai jam tenka prašyti amerikiečių policininko leidimo praeiti anglų žeme". Amerikiečiai Anglijoje pasiekė savotišką "kapituliacijos" režimą savo kareiviams. Konservatorius Marlow Atstovų rūmuose pasakė, jog anglų kariuomenė nugalėtoje Vokietijoje neturi tokių teisių, kaip amerikiečių kariuomenė "sajunginėje" Didžiojoje Britanijoje. Leboristas Silvermenas, priminęs, jog amerikiečiai šaudė iš kulkosvaidžių į kinų karo belaisvius, kurie išdrįso atlikti nacionalinį himną, pasakė, kad amerikiečiai galės nebaudžiami užmušinėti anglus, jeigu anglų nacionalinis himnas užgaus amerikiečių karininko arba kareivio ausį.

Galima parašyti išstisus tomus apie Jungtinių Valstijų kišimąsi į Vakarų Europos ir Lotynų Amerikos valstybių vidaus reikalus. Jungtinių Valstijų ambasadoriai elgiasi kaip vietininkai. Jeigu Anglijoje dar prisilaikoma kai kurių išorinio padarumo normų, tai kitose šalyse amerikiečių diplomatai ir generolai neapsunkina savęs etiketu. Visa Graikijos spauda piktinosi atviru Jungtinių Valstijų ambasadoriaus kišimusi į rinkiminę kampaniją. Tačiau valstybės departamentu atstovas paskubėjo pareikšti apie savo solidarumą su ambasadoriumi. Kai dėl olandų, tai jie net neturi teisės žiūrėti į puses, kurios jiems patinka. Neseniai Jungtinių Valstijų ambasadorius oficialiai išbarė kai kuriuos "aukštus pareigūnus", kurie išdrįso nueiti į teatrą, nesuderinę šio klausimo su Amerikos pasiuntinybe. "United States News and World Report" pasakoja, kad Italijoje amerikiečiai panaikino užsakymus vienai tikslųjų prietaisų gamyklai todėl, kad šios gamyklos darbininkų tarpe yra komunistų. Kaip yra žinoma, Italijos darbininkų tarpe yra labai maža žmonių, kuriuos amerikiečiai gali pripažinti "persona grata". Vadinasi, Jungtinių Valstijų atstovai nori, kad italai liautųsi buvę italais. Kartais kišimasis į kitų šalių reikalus įgauna pobūdį, kurį sunku pavadinti diplomatinu. Visi atsimena viešai paskelbtą šimto milijonų dolerių asignavimą diversantams Tarybų Sąjungoje ir liaudies demokratijos šalyse parem-

ti. Bet tokios rūšies veikla vystoma ir Vakaruose. Hesenos žemės ministras pirmininkas pripažino, kad žudikų gauja, planavusių likviduoti daugelį socialdemokratų ir liberalų, organizavo amerikiečių okupaciniai valdžios organai. Belgų laikraštis "Get folk" rašo, kad Hesenos sektorių gauja — tai filialas stambios teroristinės organizacijos, kuri yra vadinama "Techninė tarnyba" ir kuri, be Vakarų Vokietijos, veikia Prancūzijoje, Italijoje, Belgijoje ir Olandijoje. Buvęs Jungtinių Valstijų ambasadorius Argentinoje p. Bredenas prieš mėnesį pasakė: "Faktiškai JAV nepaliaunamai tiek tyčia, tiek ir netyčia, kišasi į kitų šalių reikalus... Kišimasis propagandos, diplomatinio ar ekonominio spaudimo, įbauginimo ar jėgos panaudojimo pavidalu, matyti, bus tęsiamas tol, kol pasikeis žmogaus prigimtis..." Aš leisiu sau pastebėti, kad nors giliai tikiu teisingo auklėjimo reikšmę, nemanau, kad pasaulio tautos gali laukti, kol pasikeis p. Bredeno ir jo vadovų prigimtis. Šiems ponams perauklėti reikalingi dešimtmečiai; tačiau jeigu sunku juos ko nors išmokyti, juos galima kol kas atpratinti elgtis sveičiuose kaip namie.

Kišimasis, apie kurį kalba p. Bredenas, įgauna vis atviresnį pobūdį. Nėra reikalo kalbėti apie Lotynų Amerikos šalis, bet net palyginti privileijuoti ir šaltakraujis kumu pasižymi angliai neišlaikė. "Economist" rašo: "Valstybės negali būti sąjungininkėmis politiniu ir kariniu atžvilgiu, jeigu jos viena kitai perpiauna gerkle prekybos srityje". "Deili mirror" sako: "Išigali paprotys elgtis su Anglija, kaip su neturtinga giminaite. Ji mokoma, tretiruojama arba ignoruojama". "Deili meil" pažymi: "Jeigu mes toliau neteksime savo pozicijų tai čia, tai ten, netrukus neturėsime ko netekti..."

Neseniai pasakytose Prancūzijos respublikos prezidento, o taip pat buvusio premjero p. Erio kalbose nuskaubėję nerimas, apėmęs įvairiausių Prancūzijos sluoksnius. Prancūzų publicistas p. Lavernis leidinyje "Ane oolitik e ekonomik" taip nupiešė padėtį: "Mūsų federalistai sumaniai meluoja, vadinami Europa tai, kas vos tesudaro vakarinę mūsų žemyno pusę. Jeigu mes bent kiek rūpintumės tiesa, mes kalbėtume apie suskaldytą ir suskaidytą Europą, užuot kartoję triukšmingai melagingus žodžius "Suvienytoji Eu-

ropa"... Pakanka tik apvažiuoti mūsų Vakarų šalis arba apsistoti Prancūzijoje, Vokietijoje, Italijoje, Benilukso šalyse, Danijoje, Norvegijoje ir mažesniu laipsniu Anglijoje, kad pastebėtum, jog ant visų šių šalių viešpatauja tikras amerikinis protektoratas... Bet rytoj, kai sudundės kurtinantis vermachto ginklo gausmas, protektoratas iš tikrųjų įgaus naują formą: nelaimingą Europą apgaubus Vokietijos - Amerikos viešpatavimas, nes slapčiausia kovos prieš Maskvą apakintų Amerikos valdovų svajonė yra perduoti Hitlerio įpėdiniam ir mokiniams tokią pat galybę, kokią turėjo nacistų vadeiva".

Mes atmename įžeidžiančius ir nepelnytus žodžius, kuriuos pasakė apie Prancūziją ir prancūzų tautą generalas Eisenhoweris. Mas atmename pasipiktinimą keliančią prisiekusio žurnalisto prie admiralo Kerni nuomonę apie Italiją. Atgijo grubus Berchtesgadenio žodynas. "Ekonominio vystymosi komiteto", jungiančio stambiausius biznesmenus, pa-

reikšime sakoma: "Amerikiečių tauta sutinka vilkti pasaulio vadovo našta". Vargu ar šie biznesmenai gali kalbėti amerikiečių tautos vardu. Bet jeigu amerikiečiai net sutinka "vilkti pasaulinio viešpatavimo našta", tai pasaulio tautos niekad nesutiks vilkti vergovės našta.

"Niujork taims" laikraščio Paryžiaus korespondentas rašo: "Liudviko XIV laikais buvo sakoma, kad, kai Prancūzija čiaudi, tai reiškia, kad visa Europa persišaldysiu. Dabar mes galime sakyti, kad kai čiaudi Jungtinės Valstijos, tai reiškia, kad persišaldės visas Vakarų pasaulis". Iš tikrųjų, Amerikos vadeivos čiaudi gana reikšmingai. Čia galima būtų priminti rusų patarlę: "Į kiekvieną čiaudėjimą nespėsi sakinėti į sveikatą", bet aš noriu pabrėžti kitką. Liudviko XIV laikais Prancūzija davė Europai Paskalį, Rasiną, Moljerą, Lafonteną, Puseną. Vargu ar kas gali rimtai kalbėti apie kultūrinę hegemoniją tos šalies, kuri pastaruoju metu apdovanojo vikinį pasaulį ilgomis šventišku senatorių kalbomis,

"Riders daidžestu" ir maro blusomis. Vakarų Europoje Jungtinės Valstijos kartais vadinamos "dėde Samu". Tai yra veikiausiai susiję su mintimi apie praturtėjusio giminaičio piniginę, negu su jo dvasiniu amžiumi. Ar neteisingiau būtų prisiminti sūnėną, kuris nebaigė mokyti ir nustojo klausęsis?

Sakydamas tai, aš jokiu būdu negaliu įžeisti Jungtinių Amerikos Valstijų liaudies, gabios, energingos ir darbščios liaudies. Amerikiečiai neturi ilgios istorijos, vadinasi, neturi patyrimo, ir jie, kaip mes matome, su liūdnu lengvumu pasiduoda apgaunami. Pernelyg daug jų tiki arba nori tikėti, kad napalmas apgina žmogaus orumą, kad Mičigano arba Oklahomos gyventojai tikrai padeda nelaimingiesiems Paryžiaus ir Romos gyventojams ir kad Oksfordo (Misisipio valstija) laikraščio redaktorius, viena ausimi nugirdęs apie Šekspyrą ir priskiręs Darviną prie "raudonųjų", išgelbsti tikrojo Oksfordo universitetą nuo "rytinių barbarų".

(Bus daugiau)

Nematoma Valdžia arba Žmonės Pagal Kurių Muziką Kiti Šoka

Rašo J. Yla

Lester Velie aprašo Readers Digest žurnale, kaip Jungtinių Valstijų lobiistai kontroliuoja valstijų atstovų rūmų ir senatų narius, priversdami juos priimti jiems prielankius įstatymus, atmeti jiems kenksmingus patvarkymus. Be jų paramos esą negalima net patekti į valstijos seimelį.

Tie slaptieji bosai arba nematoma valdžia neina į valdvietes. Jie publikai mažai žinomi. Bet tie, kurie būna išrinkti, be jų užgyrimo — nei žingsnio.

Štai keletas įvykių, kurie iliustruoja tų nematomų "muzikantų" galią:

Pastaruoju laiku Colorado valstijoje buvęs toks atsitikimas: Vienas iš tų bosų sugrįžęs į Denverį ir suradęs, kad seimelis, jam nesant, priėmė įstatymą, reikalaujanti, kad lobiistai pasisakytų, kiek jie gauna galgos ir kokių išlaidų turi. Bet tas įstatymas buvo taip greitai pakeistas, kaip greitai jis buvo priimtas.

Tas buvęs padaryta dėl "Jonuko" — kaip jį seimelio nariai vadina. Pas jį jie įsineina, kuomet jie nori įeiti į kokį nors komitetą ar gauti kokį nors darbą. Jeigu Jonukas duoda žodį, darbas atliktas. Jeigu kuris nori aukštesnio posto, eina pas Jonuką.

"Aš turiu balsus", sako Jo-

nukas, "ir aš išrenku savo žmones."

Kas tas Jonukas? Mažai koloradiečių žina jo pavardę. Juomi yra John A. Schwarz. Jis save persistato kaip Colorado Fuel and Iron Corporacijos visuomeninių santykių žmogus.

Kada jis užgriauš kokį nors įstatymą, seimelio nariai tuojuo priima tą įstatymą. Jeigu jam reikia laiko peržiūrėjimui įstatymo, seimelis padaręs pertrauką.

Mažai Texas valstijos gyventojų žina, kad jų seimelis taipgi turi bosą. Bet kandidatai į seimelį labai greitai sužina apie jį. Vienas jaunas ekskareivis nuėjęs pas advokatą ir prisipažinęs, kad jis noris kandidatuoti į seimelio narius ir klausęs advokato patarimo. "Aš tau pasakyčiau, kad vieną minutę laiko", atsakė advokatas, imdamas už telefono.

"Aš turiu jauną vyrą, kuris nori kandidatuoti į seimelio narius," pasakė advokatas į telefoną.

"Pasakyk jam neprisidėti," atsiliepė balsas iš kito galo. "Aš jau pažadėjau paramą kitam tame distrikte."

Sako tas žmogus, kuris nusako, kas turi kandidatuoti, galįs įsakyti seimelio nariams, ką jis turi daryti. Tuomi įsakymų davėju esąs Ed Clark, Herman Brown lobiistas. H. Brown esąs didelis

kontraktorius, aliejaus žmogus, vamzdžių operatorius, kurio turtais siekia multimilijonų sumą.

Pastaruoju sesijoje Clark-Brown ašis aiškiai parodžiusi, kas yra bosas. Jie pravarę seimelyje tokį žiaurų įstatymą, kokio neį vienoj valstijoje nėra. Tas įstatymas apskelbė unijas monopoliais, o Texas valstijoje, pagal antitrustinį įstatymą, galima bausti po \$1,500 į dieną už įstatymo laužymą. Nei federalis antitrustinis įstatymas, nei Tafto - Hartley įstatymai nelaiko unijų monopoliais.

"Jeigu Herman Brown yra nusistatęs prieš ką nors", pasakė vienas observeris aukščiausi minėtam reporterui, "tai nėra naudos senatui rinktis".

Kalifornijos seimelis susiduriąs su tokia pat bėda, kuomet trys žmonės — slaptieji bosai — išstoja prieš ką nors.

Tais trimis bosais esą aliejaus kompanijų ir kitų interesų lobiistai.

Kalifornijos biudžetą pirmiausiai peržiūrį lobiistai Charles Stevens ir Monroe Butler. Senatoriai ir seimelio nariai skubą pas juos dėl patarimų. Buvo iškelta, kad likerio biznio lobiistas Arthur H. Samish turi daugiau galios, negu gubernatorius Earl Waren. Tas 1949 metais tiesiog supurtė visą valstiją. To pasekoj buvę suveržti

Prieš trijų metų Rusijos tautos susivienijimo tarybų Respublikos Lietuva tautos priespaudo: siškumo juos tas Klaipėdos vos sostiškijos slėktuomet atrilinė "nepri... Ka vilčių meta nuimamas kultas, išvo į dvaro kininkų, klaruodus, o davo pelasis lietuvių Cvirka sa maitintoja Klanguų ka ma.

Dėl skurėtų beviltiškių tujai paamerikonis pirkliams, bė apie A išsvajotą valytojai ylijonierium įsteigti spebiurai. Ji žmones iš nės vyria parduodav monininka Urugvajai

Per 19 Lietuvos kaip 70 t

įstatymai čia tie pa niko nep

Autoriu le valstijų tai stovį t riq ir kor tuoja. Jie tone. Ir jį sius meto Galingia zigai. Ji kandidatai papperką į visokiais l ną juos moterimis pirma ap nomis, ke landas ve

Be abeje sitikimų spaudą ai

O Chic luoja p Capone š jie turi pinigų.

Tokia tiktai vie siknisus tai Ameri Amerik riai. Jie mų nusta rinktas, l kius ista Kur su p panaudoj

Išsipildžiusi Svajonė

JONAS ŠIMKUS

Prieš trisdešimt metų, kai Rusijos tautos kaip lygios susivienijo į Tarybų Socialistinių Respublikų Sąjungą, Lietuva tebevilko sunkųjį spaudos, skurdo ir beteisėkumo jungą. Suvokietintas Klaipėdos kraštas, Lietuvos sostinė Vilnius — Lenkijos šlėktų jungė, — šitaip tuomet atrodė mūsų nacionalinė "nepriklausomybė".

"... Kai ateidavo ruduo, vilčių metas, derlius būdavo nuimamas iki grūdelio. Išskultas, išvėtytas, jis pereidavo į dvaro, skolininkų, palūkininkų, klebono, varpininko aruodus, o jo sėjėjai pasilikdavo pelas", — šitaip išmūšė Lietuvos rašytojas Petras Cvirka savo romane "Žemė maitintoja" aprašė gimtojo Klangių kaimo niūrų gyvenimą.

Dėl skurdo ir bado atsidūrę beviltiškoje padėtyje, lietuviai patekdavo į letenas amerikoniškiesiems vergų pirkliams, kurie plačiai skelbė apie Ameriką, kaip apie išsvajotą kraštą, kur batų valytojai yra niekis tapti milijonieriumi. Lietuvoje buvo įsteigti specialūs emigracijos biurai. Jie pirkdavo darbo žmones iš Lietuvos buržuazinės vyriaybės ir su pelnu parduodavo Amerikos pramonininkams, Brazilijos ir Urugvajaus plantatoriams.

Per 1923-1932 metus iš Lietuvos emigravo daugiau kaip 70 tūkstančių piliečių.

Istatymai prieš lobiistus. Tačiau tie pataisymai faktinai nieko nepakeitė.

Autorius išvardina visą eilę valstijų, kur tokie lobiistai stovį užnugaryje senatorių ir kongresmanų ir diktuoją. Jie veikia ir Washingtone. Ir jie naudoja įvairiausių metodus.

Galingiausių ginklu yra pinigai. Jie finansuoja savo kandidatus laike rinkimų. Jie paperką įstatymų darytojus visokiais kyšiais. Jie aprūpina juos gražiais hoteliais, moterimis ir t.t. Dažnai jie pirma apsidirba su jų žmonomis, kurios paskui 24 valandas veikia į savo vyrus.

Be abejonės, daugelyje atsitikimų jie kontroliuoja spaudą arba paperką ją.

O Chicagoje, jie kontroliuoja per gengsterius — Capone šaiką. Aišku, visur jie turi "stiprią ranką" šale pinigų.

Tokia tai išrodo Amerika tiktai vienam reporteriui pasisknisus po užkulį. Tokia tai Amerikos demokratija.

Ameriką valdo finansieriai. Jie didžiojoje atsitikimų nustato, kas turi būti išrinktas, ką jie turi tarti, kokius įstatymus turi leisti. Kur su pinigų negali, ten jie panaudoja kitus būdus.

bet ne išsvajotą kraštą, ne rojumi pasirodė jiems esanti Amerika.

Didžiosios spalio revoliucijos šviesa, šviesa iš Rytų skverbėsi į Lietuvos liaudies mases. Jos negalėjo užgesinti reakcija ir fašizmas. Engiamoji liaudis vis glaudžiau būrėsi apie savo Komunistų partiją. Ir 1940 metais virš senojo Gedimino bokšto iškiilo raudona laisvės vėliava. "Savo balsavimu 1940 metais, — sakė M. I. Kalininas, — lietuvių tauta, tur būt, pirmą kartą per visą savo istoriją galėjo laisvai parodyti savo valią ir savo lūkesčius ištaisai kaip tauta ir, naudodamasi ta galimybe, pareikalavo sau tarybinės valdžios sistemos".

1940 metų rugpjūčio 3 diena — laiminga diena! TSRS Aukščiausios Tarybos septintoji sesija priėmė Lietuvą į didžiosios Tarybų valstybės sudėtį. Išsipildė liaudies svajonės apie laimę, apie tikrą laisvę, apie lygiateisiškumą, ne žodžiais, o praktikoje.

Praslinkusieji metai, — neskaitytą fašistinės okupacijos laiko, — tai nepaprasto lietuvių tautos materialinių ir dvasinių jėgų klestėjimo metai. Džiaugsminga ir laiminga, nuolat jausdama brolišųjų tautų paramą ir pagalbą, Tarybų Lietuva žengia šviesiuoju keliu, vedančiu į komunizmą.

Visas Tarybų Lietuvos gyvenimas vaizdžiai patvirtina išmintingumą lenininės-stalininės nacionalinės politikos, politikos, kurią vykdo Komunistų partija, kuri, kaip rūpestinga motina, vienodai ugdo ir puoselėja visas tautas, kokios kalba jos bekalbėtų, kokios bebūtų jų odos spalva.

Nueikime į tą patį Petro Cvirkos aprašytą Klangių kaimą, kuriame gyvena romano herojus Juras Tarutis, kur žuvo pas dvarininką Jarmalą Taručio sūnus Kazukas ir mirė jo žmona Monika. Pakitimai yra tokie nuostabūs, kad senuosius Klangių galima pažinti tik pagal išorinius požymius — iš tebeišlikusių vienkiemio trobesių.

Jei Kazukas neturėjo galimybes net išmokti skaityti ir rašyti, tai dabar kolūkyje, pavadintame Petro Cvirkos vardu, yra vidurinė mokykla. Joje mokosi visi mokyklinio amžiaus vaikai. Jei Kazuko negalima buvo išgelbėti iš mirties, nes dvarininkas nedavė neturteliui arklio, kad nuvežtų sužeistą berniuką į ligoninę, tai dabar pačiame kolūkyje yra ambulatorija ir vaistinė.

Niūru ir neįvairiu būdavo Klanguose rudens vakarais.

Tik vėjas iš Nemuno staugė kaip vilkās ir, it vilko akis, čia vienur, čia kitur tamsoje žibėjo žibalinės spinksulės. Šiandieną kolūkiečių piškiose yra elektros šviesa. Kiekviename name žmonės klausosi Maskvos radijo stočių pašaukiųjų ir Kremliaus kurantų mušimo. Vakarais jaunimas susirenka klubėskaitykloje, ruošia naują spektaklį, skaito knygas, laikraščius.

Iš Taručio daržinės policija už skolas išsivedė vienintelę karvutę. Dabar Klanguose nėra tokio kolūkiečio, kuris neturėtų asmeninėje nuosavybėje vienos ar dviejų karvių, kiaulių, naminių paukščių, avių. Jei Taručio žemės sklypelyje pasėlius čia apsemdavo vanduo, čia išdžiovindavo saulė, tai dabar, kolektyviškai įdirbant žemę, Klangių kolūkiečiai kasmet užaugina po 20 ir daugiau centnerių derliaus iš hektaro.

Ivyko Juro Taručio svajonė, išsipildė Lietuvos valstiečio karštas troškimas — gyventi be ežių ir gairių, gyventi santaikoje, petyš į petį. Žemės darbo žmonės susivienijo į kolūkius. Jiems padėjo Tarybinė vyriausybė: 127 MTS aptarnauja mūsų žemės ūkio arteles, tūkstančiai traktorių, kombainų, pačios tobuliausios mašinos įdirba Lietuvos laukus. Galinga melioracijos mašinų stočių technika padeda lietuviams atkariauti iš pelkių vis naujus ir naujus žemės masyvus.

—o—

Buržuazija teigė, jog Lietuva — žemės ūkio šalis ir jog tik šioji ūkio šaka esanti jai tinkama. Labai mažai išsivysčiusioje pramonėje viešpatavo užsienio kapitalistai — Amerikos, Anglijos, Vokietijos.

Šiandieną Tarybų Lietuva yra industrinė-kolūkinė respublika. Lietuvių tauta žino, kad už savo ekonominio atsilikimo likvidavimą Lietuva turi būti dėkinga tarybinei santvarkai, Komunistų partijai.

Hitleriniai barbarai sunaikino Lietuvoje beveik visas pramonės įmones. Buržuazinės santvarkos sąlygomis jų ir per dešimtmečius nebūtų buvę įmanoma atstatyti. Gi dabar lietuvių tautai suteikė pagalbą visa šalis. Per trumpą laiką ne tik atstatyti ir rekonstruoti senieji fabrikai bei gamyklos, bet ir naujai sukurtos tokios pramonės šakos, kaip staklių, turbinų ir elektros prietaisų gamyba.

Ir jeigu 1945 metais pramonės lyginamasis svoris visame liaudies ūkyje sudarė 35 procentus, tai dabar jis

yra padidėjęs iki 61 procento. Tokių augimo tempų nėra ir negali būti kapitalistinėse šalyse.

Lietuvių tauta troško šviesos, mokslo. Bet buržuaziniais laikais tai buvo prieinama tik saujelei valdančiųjų. Lietuvos valdovas Smetona priešakiniam kultūros darbuotojams, kurie prašė įsteigti kultūros fondą liaudies švietimui, pasakė: "Jūsų sumanymas yra neprotin-gas. Jeigu liaudis ims rūpintis kultūra, tai kas gi dirbs juodą darbą, kas, pagaliau, ganys kiaules?"

Ir liaudis buvo laikoma tamsybėje.

Tarybinis gyvenimas atvėrė duris tikrai liaudinei socialistinei kultūrai. Dabar ne tik Tarybų šalyje, bet ir toli už jos ribų yra žinomi Julijos Zemaitės, Petro Cvirkos, Salomėjos Nėries, Aleksandro Guzevičiaus, Antano Venclovos, Teofilio Tilvyčio vardai. Vien šiais metais į rusų kalbą išversta ir leidžiama daugiau kaip keturiasdešimt kūrinių, kuriuos yra parašę lietuvių rašytojai.

Jei paskutiniaisiais buržuazijos viešpatavimo metais Lietuvoje buvo 98 gimnazijos ir progimnazijos, tai dabar vien vidurinių mokyklų yra dešimt kartų tiek. Respublikoje įgyvendinamas privalomojo septynmečio mokslo įstatymas.

Su kokia meile išvaduojoji liaudis ugdo savo meną, parodė 1950 metais įvykusioji jubiliejinė dainų šventė. Joje dalyvavo apie 25 tūkstančiai liaudies dainininkų ir šokėjų.

Lietuvių tautos kultūra, nacionalinė savo forma, socialistinė savo turiniu, išėjo į platų kelią.

Nacionalinis atgimimas, nepaprastas pramonės, žemės ūkio ir kultūros išaugimas tapo galimi dėka Tarybų šalies tautų ir, visų pirma, didžiosios rusų tautos broliškos pagalbos. Mašinos ir įrenginiai, traktoriai ir kombainai nepaliaujama srove siunčiami į Lietuvą iš įvairių tarybinių respublikų, Rusijos, Ukrainos, Baltarusijos ir kitų respublikų pra-

monės bei žemės ūkio novatoriai, mokslininkai ir kultūros vedėjai padeda ugdyti naują tarybinį žmogų Lietuvoje.

Pas mus iškilo tokie žmonės, kaip Petras Vaičiūnas, seniau buvęs meistro padėjėju, o dabar — "Kauno audinių" fabriko direktorius, kaip Socialistinio Darbo Didvyriai gyvulininkė Stasė Vitkienė ir žemdirbys Pranas Žmiejauskas, kaip artistė Jadvyga Petraškevičienė, kompozitorius Stasys Vaičiūnas, rašytojai Tilvytis, Guzevičius, Venclova, susilaukę Stalininių premijų. Tūkstančiai lietuvių yra apdovanoti ordiniais ir medaliais. Ne kapitalas padarė juos garsius, o pasiaukojimas, entuziastiškas darbas liaudies labui.

Visą savo meilę, dėkingumą socialistinei Tėvynei, Komunistų partijai, brangiajam tėvui ir mokytojui J. V. Stalinui lietuvių tauta parodo stachanoviškuose darbuose fabrikuose ir gamyklose, kolūkiuose ir mašinų-traktorių stotyse, įstaigose ir mokslinėse laboratorijose. Lietuvoje visur kunkuliuoja taikus tarybinis darbas. Statomi korpusai ir dedami pamatai naujoms pramonės įmonėms. Ateis laikas, ir žilojo Nemuno vandenys, praejami pro hidroelektrinės turbinas, suteiks energiją šimtams fabri-rikų, apšvies visą kraštą.

Penktajame penkmetyje pramonės gamyba respublikoje padidės maždaug dvigubai. Žuvies sugavimas Baltijos jūroje ir vidinėse vandens talpyklose padidės 3,9 karto. Padidės laukų derlingumas, išsiplės techninių kultūrų pasėliai, pakils gyvulininkystės produktyvumas. Dar labiau suklestės mokslas ir kultūra.

Tai ne svajonė, o realus planas, kurį priėmė šlovingosios Komunistų partijos devynioliktasis suvažiavimas. Lietuvių tauta, įkvėpta nel pasireiškusių stalininio rūpinimosi nacionalinių respublikų išvystymu, sėkmingai vykdo penktojo penkmečio planą.

Jeį Norite Pirkti ar Parduoti

Namus, Apartmentus, Hotelius ar kitokius Biznius, mes mielai suteiksime sąžiningą patarNAVimą

Pardavimui turime didelį pasirinkimą

Prašome Kreiptis:

JOHN BARCAS

(Lietuvis)

Atstovauja

A. HOLLOWCHAK REAL ESTATE

855 College St. Tel. LO. 7152

Namų Adresas

213 KEELE ST. Tel. LY. 8707

Montrealo žinios

Planuoja Atidaryti Naują Kliniką

Hotel Dieu ligoninė (ant Pine Ave.) bėgyje kelių mėnesių planuoja atidaryti modernią naują kliniką gydymui reumatizmo ir arthritis — tai ligos, kurios šiuo laiku daugiausiai žmonių kankina.

Tokios klinikos įsteigimo darbas buvo pradėtas Dr. Dandurand, kuris žuvo orlaimio nelaimėje, 1949 m. Jau tuo laiku, daktaro sumanymu, buvo išsiųsta keletas gydytojų į Ameriką ir Europą specializuotis toj srityj. Šie specialistai grįš šiais metais į mišėtą ligoninę ir su kitais gydytojais pradės kėnėiančius nuo reumatizmo ir arthritis gydyti. Oficialūs ligoninės pareigūnai pastebi, kad tie, kurie negalės užsimokėti, bus tiek pat lygiai gydomi.

1952 m. Darbe Susižeidusių Skundai Viršys \$15 Mil.

Kvebeko Asociacijos Už Sumažinimą Industrinių Nelaimių prezidentas E. Kirkpatrick pranešė, kad bendras susižeidusių darbe skundas dėl atlyginimo pagal Workmen's Compensation Act, už pėreitus metus gal viršys

\$15,000,000. Nors, jis sako, dar tikrai neapskaičiuota, bet jis sprendžia sulyg to, kad 1952 m. darbe susižeidė 97,177 žmonės, ir vaduojantis jų paduotais skundais, tokia suma gali susidaryti. Kompensacijos aktas įėjęs galion nuo 1931 m.

Ten pat, laike jų pietų Mount Royal hotelyje, kitas kalbėtojas, amerikonas, Mr. Hays iš Cleveland, Ohio, kalbėdamas apie nelaimės - susižeidimus darbuose, apkaltino darbininkus, pareikšdamas, kad "nelaimės darbe yra ženklas blogos pilietybės". Betgi visi žino, kad nelaimės darbavietėse įvyksta daugiausiai ne dėl to, kad darbininkai neatsargūs ir būtų kalti, bet už tai, kad daugumoj atsitikimų samdytojai, sutaupymui didesnių pelnų, neįveda gerų apsaugos būtu — juo labiau pasiutusi skubos sistema darbuose atsakomina už nelaimės.

MTC Deficitas \$697,000

Montreal Transportati o n Commission, kuri dabar valdo mieste gatvėkarių ir autobusų susisiekimą, pranešė, kad pasibaigus jos operavimo metams, lapkričio 30 d., 1952 m., turėjo deficito \$1,

Pietų Afrikos gyventojai, protestuodami prieš Malano valdžios nusistatymą atskirti

juododžius nuo baltųjų, susikraustė į vagoną, kurs skirtas tik baltiesiems. Auto-

ritetai pasodino į kalėjimą tūkstančius negrų už neklusumą valdžios patvarkymų.

562,000, bet atėmus sutaupytą perviršį už pirmesniuosius metus ir kt., suma sumažėjo iki \$697,000. Bendros įplaukos per metus buvo \$30,946,000, o išlaidos \$32,408,000.

Keleivių gatvėkariais ir autobusais per metus pervaziavo 368,394,827. Išvažiuota 52,750,000 mylių.

Lachine Atsakomingas Už Nuostolius

Montrealo priemiesty, Lachine, 1945 m., kada Kvebeko provincijoje siautėjo teroras prieš religinę sektą, Witness of Jehovah, krautuvininkai F. Letellier su žmona, kuriedu priklausė minėtai sektai, būrio kanibalų buvo užpulti, smarkiai sumušti, jų krautuvė išdraskyta, viskas išdažyta. Nors užpuolimo ženklai tada jau rodėsi apie 4.30 val. p. p. ir policija buvo šaukta laiku, bet atvyko tik 6 val. ir tai jokių žygių prieš užpuolikus nesiėmė. Policija išsklaidė kanibalus tik apie 9 val. vakaro, kada užpuolimo žygiai jau buvo atlikti.

Letelliers patraukė į teismą Lachine's miestą už tai, kad policija nesiėmė jokių rimtesnių žygių prieš užpuolikus. Sausio 28 d. aukštesnysis teismas pripažino Lachine's miestą atsakomingu už policijos neaktingumą tuo klausimu ir priteisė, kad miestas krautuvininkams atmokėtų už padarytus nuostolius \$491.50.

Dvi Shower Parės Kavalaitėi

L. Kaušpėdienės ir M. Šarskienės iniciatyva, sausio 25 d., Mildrit Kavalaitėi, Vlado ir Zuzanos Kavalų dukrelei, buvo surengta priešvedybiniis balius — shower parė, o antra tokia pat parė, jos asmeniškų draugių, Vandos Mikonis ir Ritos Walter, buvo surengta vasario 1 d.

Mildrit vestuvės įvyks su Vytautu Cėsna, šeštadienį,

vasario 7 d., 10 val. ryte, Sv. Kazimiero bažnyčioje.

Serga

Kristina Liokaitienė sunkiai susirgo šono skaudėjimu. Gydytojo priežiūroj gydosi namie.

Širdinga Padėka

Šiuomi norime išreikšti širdingiausią padėką visiems geriems priteliams už suteiktą jūsų šiltą užuojautą mums nuliūdimo valandoje, staiga mirus mūsų mylimam tėveliui, Antanui Zimantui.

Tuo pačiu sykiu iš gilumos širdies tariame ačiū visiems ir visoms už tokį skaitlingą atsilankymą į mūsų tėvelio šermentis, už gėles ir vaini-

kus, kuriuos jūs prisiuntėt papuošimui jo karsto, ir už dalyvavimą paskutiniam jo aptarnavime, palydėjimui į amžinybę — į krematoriją.

Pasiliekame nuliūdime sūnūs ir dukte,

Anthony, John, Stanley and Lilian Zimantai

Kitą Milijonierių Kaltina Prostitucijoj

NEW YORK. — Policija suėmė gražuolę Diane Harris kaip liudininkę byloje prieš M. Jelke, kurs kaltinamas verbavime merginų dėl prostitucijos.

Jelke yra milijonierius.

Palaiykkit Tuos Biznieriūs, Kurie Skelbiasi LIAUDIJS BALSE

Dr. Roman Pniewski

Daugelį Metų Praktikuojęs Didelėse Ligoninėse ir Klinikose Europoje ir Amerikoje

Specialistas Vidaus Ligų, Akušerijos ir Venerinių ligų

3557 PARK AVE. - Montreal - Tel. HA. 7623
Valandos: Nuo 3 iki 9 val. po pietų

VICTORIA CLEANERS & DYERS CO.

EXPERT CLEANING & DYEING SERVICE FOR CLOTHES AND HOUSE FURNISHINGS OF ALL DESCRIPTIONS
MINOR REPAIRS.
RUGS AND CHESTERFIELDS CLEANED

CITY-WIDE PICK-UP AND DELIVERY
FUR AND GARMENT STORAGE

2832 ALLARD TR. 1135

Valome, dažome ir sutaisome vyriškus ir moteriškus drabužius. Pagerinam (Drex) reinkautus. Taip valome kitus namų reikmenis, kaip: langatieses (curtains), antklodes ir taip toliau, išskiriant skalbinius.

Paimame iš namų ir pristatome atgal. Pagerintas patarnavimas. Darbas garantuotas.

Dėl informacijų prašome telefonuoti TRenmore 1135

Telefoną Atsako Lietuvaitė

Savininkai:

J. Matulaitis, G. Kriaucėnė, A. Majauskas

WINDSOR Dry Cleaners & Dyers Co. Ltd.

15 Procentų Nuolaida Sausio ir Vasario Mėnesiais ant Visokio Valymo

Savininkai:
A. Keršys, P. Petrušis, P. Keršulis, A. Greibus
1205 Church Ave. TRenmore 6679
VERDUN, QUE.

Winni Drau

WINNIPE

rėjome prog dos lietuvių Grinkų, kurios suvažiavo Vienoje, Au Sausio 25 vykti LLD s buvo atidėta tokį svečių rėjosi išgirst girdėjo taik

Nors susi daug garsin ko beveik vituviai, viena nojė, kad č kurio pažan; kėm. Buvo tiek daug sv

Kaip ir b silankė ir di jų niekas n

Draugas susirinkimą, kad pirmas Kanados ist vis dalyvavo cijoje. Buvo saulinių ko nebuvo girdė lietuviai būt jami lietuvių trumpos k Krisčius pak

M. Vidruk rai susipaži kalbėjo trun kė delegato

Draugas (vo, ka jis 1 Jis pasakoje done (Ang Vienoje, dėl ties nevažia t. t. Ir visi Tik dipukų aišku. Tas Grinkus pal klausimus.

Dipukas žoko su kiamas pasirod jiskėjo, kad lės atsakyti apsiriko. D aiškiai atsalmūs. Po to : pradėjo duomus, kad Neapsimoka šmeižys, ta gi pradėjo klausimų.

Vėliau pa C. J. Sherv Taikos Kor kas. Visi sut di.

Mr. Sherv taikos reika ro kurstyti Anglijoj ir kad Amerik pasaulį atomis. Tuo ta kėdės dipuko, kad reiki sija, kad Ru už šį karą, I sorė. Jis sta mą ėmė deb

Winnipegiečiai Girdejojame Draugo Grinkaus Raportą

WINNIPEG. — Ir mes turime progą išgirsti Kanados lietuvių delegatą A. Grinkų, kurs tik grįžo iš taikos suvažiavimo, atsibuvusio Vienoje, Austrijoje.

Sausio 25 dieną turėjo įvykti LLD susirinkimas, bet buvo atidėtas ant toliau, nes tokį svečią turint labai norėjosi išgirsti, ką jis matė ir girdėjo taikos suvažiavime.

Nors susirinkimas nebuvo daug garsintas, bet susirinko beveik visi Winnipegiečiai, vienas nuo kito sužinoję, kad delegatas grįžęs, kurio pažangūs lietuvių laukėm. Buvo malonu matyti tiek daug svečių.

Kaip ir buvo manyta, atsilankė ir dipukų tūzai, nors jų niekas nekvieta.

Draugas Kriščiūnas atidarė susirinkimą pareikšdamas, kad pirmas toks atsitikimas Kanados istorijoje, kad lietuvis dalyvavo tokioje konferencijoje. Buvo daug visokių pasaulinių konferencijų, bet nebuvo girdėti, kad Kanados lietuviai būtų buvę atstovaujami lietuvių delegato. Po trumpos kalbės draugas Kriščiūnas pakvietė M. Vidruką.

M. Vidrukas, kurs yra gerai susipažinęs su delegatu, kalbėjo trumpai, nes visi laukė delegato raporto.

Draugas Grinkus raportavo, ką jis matė ir girdėjo. Jis pasakojo, ką matė Londone (Anglijoje), Pragoje, Vienoje, dėl kokios priežasties nevažiavo į Lietuvą ir t. t. Ir visiems buvo aišku. Tik dipukų tūzams, buvo neaišku. Tas paaiškėjo, kada Grinkus pakvietė duoti paklausimus.

Dipukas Januška tuoj pašoko su klausimais, norėdamas pasirodyti gudriu, nes jiskėjo, kad kalbėtojas negalės atsakyti į klausimus, bet apsiriko. Draugas Grinkus aiškiai atsakė į visus klausimus. Po to atsistojo kitas ir pradėjo duoti tokius klausimus, kad net juokas ėmė. Neapsimoka net ir kalbėti. Šmeižys, taipgi dipukas, irgi pradėjo juoktis iš tokių klausimų.

Vėliau paprašė balso Mr. C. J. Sherwood, Manitobos Taikos Komiteto pirmininkas. Visi sutiko duoti jam žodį.

Mr. Sherwood kalbėjo apie taikos reikalą ir smerkė karo kurstytojus, Amerikoj, Anglijoj ir kitur. Jis sakė, kad Amerika bauginą visą pasaulį atominėmis bombomis. Tuo tarpu pašoko nuo kėdės dipukas Cinga ir suriko, kad reikia sustabdyti Rusiją, kad Rusija esanti kalta už šį karą, kad Rusija agresorė. Jis statydamas klausimą ėmė debatuoti. Mr. Sher-

wood tuoj suprato, su kuo turi reikalą. Pradėjo dar garsiau kalbėti. Jis jau ne pirmu kartu susitinka su dipukais. Pirmininkas turėjo sudraust Cingą, pareikšdamas, kad jis ne vietoj. Jei norit, sakė jis, galėsime surengti kada nors debatus. Tada galėsime debatuoti.

Dipukams, žinoma, kartais galima atleisti. Jie, kaip tie žmonės sako, iš didelio valstybės išėjo iš krašto, nesiorientuoja kur ir kada reikia klausiti ir kada debatuoti, bet netoli atsiliko nuo jų senas kanadietis Laukevičius, fermerys. Girdi, jis norėtų pa-

klausti, kodėl žmonės Vienoje neperka rusų krautuvėse, kodėl jis nematęs Vienoje rusų kareivių (nes Grinkus matęs tik du rusų kareivius), ir pradėjo pats atsakyti į savo klausimus. Girdi, jie neperka už tai, kad mėsa sena, supuvusi. Paskui puolė visaip šmeižti Grinkų. Net dipukams nepatiko jo kalba. Visi pradėjo juoktis ir šaukt, kad jis čia ne su karvėmis kalbąs, bet su žmonėmis. Pirmininkas turėjo nuraminti įsikarščiausį fermerį.

Ant galo M. Vidrukas atsikreipė į visus svečius, kad prisidėtų prie kelionės lėšų gaudimui. Taikai pritariantieji suaukojo \$37.00.

Visi draugo Grinkaus raportu buvo patenkinti, išskyrus kelis dipukus ir Laukevičių.

Ten Buves

Kas Nori Toronto ir Jo Priemiesčių Apvienijimo

Rašo Mark Frank

“Didieji Bay Streeto mougulai, spekuliuoja nejudomu turtu, tokie kaip John D. Eaton ir E. P. Taylor, susikraus milijonus dolerių, jeigu Cumming Raportas bus Frosto torių valdžios pravaratas Ontarijos seimelyje,” pareiškė Stewart Smith, buvęs Toronto miesto kontrolierius.

“Užpakalyje viso Cumming Raporto slepiasi didelė nejudomo turto operacija,” sako jis. “Jeigu būtų norima pagerinti žmonių aptarnavimą ir sumažinti išlaidas, jie būtų tikrai pasiūlę amalgamaciją svarbesniųjų funkcijų, tokių kaip policija, sveikatos apsauga, gatvių valymas ir nuosavybių reikalai. Commingas sužiniai ignoruoja tą.”

“Šis premjero Frosto tvarynys siūlo sudaryti senai tokių operatorių kaip Eaton ir Taylor pageidaujamą devynių žmonių tarybą su arbitracinėmis teisėmis aptak-

suoti namų savininkus finansavimui rynų, kelių ir vandens darbų, naujų mokyklų statymo ir žemės vystymo tuose plotuose, kurie priklauso Bay Streeto nejudomo turto rykliams. Tame tai glūdi Cumming Raporto šerdis. Tas uždėtų didesnius taksus ant visų namų savininkų ir mažų biznierių trylikoj Toronto priemiesčių,” sako Smithas.

Premjeras Frost, tėsė Smithas, “kurs begailestingai atmetė visų Ontarijos savivaldybių prašymą duoti didesnę pagalbą, dabar nori pravarvoti šį raportą per seimelį ir tokiu būdu paastrinti kiekvieną savivaldybių problemą.”

Jis sako, kad per eilę metų Darbo Progresyvė Partija įspėjo prieš tokį Bay Streeto amalgamacijos planą. “Cummingo Raportas patvirtina mūsų nusistatymo teisumą,” pažymėjo jis ir pridėjo: “Cummingo devynių žmo-

nių komisija, nuskirta ant trijų metų, paverstų mūsų 13 savivaldybių tarybas į nieką ir paneigtų žmonių teises rinkti ir kontroliuoti savo atstovus. Tas paneigtų demokratiją ir duotų arbitracinę galią devyniems torių paskirtiems asmenims”.

Toliau DPP Toronto lyderis sakė, kad tai nėra visai netikėtas dalykas, “kad ši Cummingo idėja dėl tarybos iš devynių metropolio mēdžerių yra labai panaši į blogiausius Jungtinių Valstijų savivaldybinės politikos aspektus, arba, kad trijų metų terminas yra siūlomas. Tie žmonės, kurie nori paversti Torontą užpakalinėmis durimis dėl jankių dominacijos Kanadoj, stengiasi užsmaugti savivaldybinę demokratiją.”

“Mes iš DPP bekovodami už taiką ir Kanados tautinę nepriklausomybę nuolatos kovojame už Didįjį Torontą, turtingą ir rodantį pavyzdį visai Kanadai. Mes eisime iš vieno su visais, kurie stovi už savivaldybinę demokratiją ir prieš Cummingo Raportą.”

“Ši plano karikatūra dėl Didžiojo Toronto, kokio žmonės nori, neprivalo praeiti Queens Parke (seimelyje)!”

“Dabar laikas Toronto darbo žmonių judėjimui parodyti savo galią susivienyti su visomis jėgomis, kurios susirūpinusios gynybu savivaldybinę demokratijos, ir stovėti už tikrą savivaldybinę progresą.”

Smithas išvardino septynių punktų programą, su kuria galima padaryti didžiausią pažangą. Tais punktais yra:

1. Neteisinga taksų našta turi būti nuimta nuo žmonių namų. Gazolino taksai turi eiti savivaldybėms, 90 procentų mokyklų išlaidų turi būti atmokėta iš korporacinių taksų.

2. Turi būti sudarytas Didžiojo Toronto Savivaldybinis Komitetas su mažiausia 25 wardais ir Kontrolieriu

Taryba iš 9, įskaitant majorą. Jis turi būti renkamas kasmet. Visi piliečiai ant savivaldybinių sąrašų turi turėti teisę balsuoti savivaldybiniuose rinkimuose.

3. Palaikyti daliną paliuosavimą nuo taksų darbininkų namų ir praplėsti tą į visas metropolio sritis.

4. Sudaryti Metropolinę Transportacijos Komisiją, kurią kontroliuotų rinkti atstovai — parūpinimui transportacijos be pelno.

5. Visi svarbesni visuomeniniai darbai turi būti atiduoti balsuotojų referendumui.

6. Rinkti atstovai neturi turėti teisės perduoti savo galią be kitų kokių paskirtai komisijai ar tarybai. Jie turi būti atsakomingi prieš rinkėjus.

7. Sekančiuose savivaldybiniuose rinkimuose balsuotojų referendumu turi būti priimtas demokratinis čarteris dėl Didžiojo Toronto.

Smithas įspėjo saugotis kontrolieriaus Saunders ir Globe and Mail. “Jie ir kiti pretenduoja gina demokratiją. Faktinai, jie rejkalauja parsidavimo, staigios amalgamacijos su dviejų metų terminu, panaikinimo dalino paliuosavimo darbininkų namų nuo taksų ir siauro reprezentatyvinio komiteto. Tas yra bloga, kaip ir pats Cumming Raportas.”

Jis sako, kad jis siūnčia memorandumą šiuo klausimu visiems savivaldybių komiteto nariams, torontiškiam provincialio parlamento nariams ir darbininkų organizacijoms. DPP neužilgo įteiks trumpą pareiškimą Frosto valdžiai.

Ką Cummingo Raportas Sako

Bus pasiūlyta federacija 13 savivaldybių Didžiojo Toronto apylinkėj paviale valdžios biliaus sekančioj Ontarijos seimelio sesijoje, kuri prasidės vasario 12. Naujas patvarkymas galėtų tapti įstatymu dar liepos mėnesį. (Pabaiga ant 12 puslp.)

Parduodam Namus

PAROPINAM UGNIES, VAGYSTES, AUTOMOBILIŲ, STIKLO ir t.t. APDRAUDĄ
PARDUODAM LAISNIUOTUS TAVERNUS, GROSSERNES, MĒSINES, ICE CREAM PARDUOTUVES IR KITUS BIZNIUS

Naujus 2 Flatų Duplexus — Visi Moderniški
Naujus 4 Flatų Duplexus — Visi Moderniški

Taipgi
Turime Keletą 2, 4, 6 Flatų Namus,
Pastatytus 5-10 Metų Atgal

Rašykite, telefonuokite arba atsilankykite asmeniškai
Mes esame properčių ekspertai

REED'S REAL ESTATE

4834 VERUN AVE., VERDUN

Tel. YOork 5558; sekmdieniais ir vakarais po 8.30: TRenmore 1678

Mr. Russell O. Bennett, Manager
(Reed's Renting Service Reg'd)

Jei Jums Reikalingas Elektrinis Darbas, Šaukite

Virball Electric, Reg'd

Lietuvis Elektros Kontraktorius

Darbas Garantotas — Greitas Patarnavimas

Visokios rūšies elektros įtaisymas, bei pataisymas

Laikau pardavimui visokius elektrinius reikmenis

Savininkas: Stasys Virbalas, Tel. DO. 3655

816 Jean Talon, W.

Montreal

NAMŲ DEKORAVIMO KONTRAKTORIUS

Otto Ramanauskas

2520 Hochelaga St. Montreal Tel.: FA. 6474

Maliavojam, popieruojam, išyginam grindis ir dekoruojam naujus ir senus namus.

HOVARD FAST

Vertė A. Andrėnas

Paskutinė Riba

(Tasa)

Jie laukė, o senasis vadas, Mažasis Vilkas, taupiai saugodamas savo tabako atsargą, čiulpė pypkę ir susirūpinęs žiūrėjo į juos saugojančius sniego vėpūtinus. Pavasaris atidarys pasauliui kalnus, o tadą milžiniškas tinklas vėl rauksis aplink juos. Vos padvelkė pirmasis pavasario vėjelis, jis įsakė susukti tipi ir ruošti žygi. Kur, jis ir pats nežinojo, bet jam atrodė, kad jie ras prieglaudą ir saugumą kur nors šiaurėje, Kanadoje, kur Sėdintis Jautis nuvedė šiu padermę.

Jie išėjo iš kalnų ir pasuko į šiaurės rytus, prie Pauder Riverio. O ten, netoli Pauder Riverio, jie sutiko šiu žvalgą iš Klarko dalinio, vardu Raudonasis Kovos Papuošalas. Ir ten, tarpininkaujant šiu, mikčiojamai kalbėjusiam neįprasta šajėnų kalba, Karlo Šurco sprendimas pasiekė Mažąjį Vilką.

Baigiamasis Žodis

Šis pasakojimas, kiek aš galėjau patikrinti, absoliuti tiesa. Jeigu jis atrodo neįtikimas, tai jo neįtikimumas gali būti paaiškintas vien tuo, kad jame aprašyti įvykiai yra faktai. Visi svarbiausieji, veikia asmenys, išskyrus kapitoną Merėjų, — tai gyvi žmonės, kurie gyvena ir veikia maždaug taip, kaip aš čia išdėščiau.

Pirmą kartą tų įvykių pėdsakus aš aptikau, skaitydamas Strezerso Barto "Pauder River". Šioje knygoje aš radau užuominą to, kas rodo ryškų nelygios kovos pavyzdį, o taip pat epinę žmogaus laisvės siekimo poemą. Aš nutariau, jog pasakojimas apie tuos įvykius privalo būti pilnai perteiktas, ir ėmiau rinkti faktus.

Aš patekau į įprastą falsifikacijos ir prieštaravimų labirintą, į kurį neišvengiamai pakliūvi, kai tik pabandai atkasti dar neaprašytą daugiau kaip šešiasdešimt metų senumo atsitikimą. Tas faktas, jog kitados įvykių dramatiškumas teikė gausios medžiagos laikraščiu korespondentams, tik didino painiavą. Kaip pavyzdį pateikiu pastabą, išspausdintą 1878 metų rugsėjo mėn. 20 dienos "Niujork Herald" laikraščio numerioje:

"Topeka, Kansasas — rugsėjo 18.

Pasak gandų, indėnai daro nuostolius gyventojams; arti Dodžo forto, Kansaso šiaurės pasienyje, buvo padegimo atsitikimų. . . Du ar trys namai už trijų mylių į šiaurę nuo Dodžo šiandien buvo apimti liepsnų; galimas daktas, jog dalis šajėnų, prieš kelias dienas pabėgusių iš

savo rezervato ir, kaip žinoma, gražinamų atgal, išsi-sklaidę smulkiais būreliais, padegė prerijas arba namus".

Ir tas pats laikraštis po kelių dienų rašo:

"Topeka, Kansasas — rugsėjo 20.

Panika, kurią sukėlė gandai apie šajėnų žvėriškumą, tilsta; valstijoje nerasta nė vieno maištaujančio indėno. Žmonės, apie kuriuos buvo pranešta, kad jie užmušti, tik juokiasi iš to. Be kelių galvijų pavogimo netoli Indėnų Teritorijos ribos arba, gal būt, į pietus nuo jos, matyt, nenustatyta, kad indėnai bent vieną kartą būtų grobę".

Kai ėmiau aiškintis pačiame Oklahomos valstijos šajėnų rezervate, susidūriau su tomis pačiomis kliūtimis, kaip ir veikiantieji mano apysakos asmenys — su kalbos nemokėjimu. Nukaršę indėnai, kurie dar atsiminė žygi į šiaurę, nemokėjo tiksliai dėstyti savo minčių angliškai. Jie vis dar kalbėjo savo nuostabia, dainuojančia ir sudėtinga kalba, bet nė vienas iš jų, su kuriais man teko pasisėkėti, neįstengė man tiksliai išversti. Taip, pavyzdžiui, minėdamas Atšipusį Peilį, seną šajėnų vadą, kuris bėgimo metu vedė kaimą, aš jį angliškai vadinau tuo vardu, kuriuo jį vadino šiu. Bet šajėniškai jis buvo kitais vardais vadinamas. Aš pradėjau įsitikinti, kad pažodinis vertimas iš šajėnų kalbos į anglų negalimas.

O vis dėlto seneliai šajėnai buvo pasiruošę visokeriopai man padėti, ir iš jų didžiulės prisiminimų atsargos aš pasisėmiau daug naudos. Aš taip pat giliai dėkingas Oklahomos universiteto Normane bendradarbiams, nesigalėjusiems jėgų man padėti, ir jauniems šajėnams, kurie stengėsi atkurti man savo prosenių gyvenimą.

Aš taip pat daug pasisėmiau iš Džordžo Berdo Grinello antropologijos darbų apie šajėnų padermę.

Žiupsnis po žiupsnio pilnėjo įvykių vaizdas. Tas faktas, jog į mūsų, kurie užvirdavo vietovėse, viena nuo kitos esančiose per šimtus mylių, paprastai buvo žiūrima kaip į tarpusavyje nesurištus epizodus, liudija apie mažo indėnų kaimo šaunumą. Tuo laiku maža kas suprato, jog padermė, kurią generolas Mailsas surado prie Jelouston Riverio, toji pati, kuri prieš daugelį mėnesių paliko Oklahomą. Nei karo ministerija, nei Indėnų Reikalų Valdyba nelabai troško viešai skelbti tikslus faktus. Ypatingai įdomu, jog tarp

nedaugelio, kurie stėjo ginti šajėnų, buvo keletas drąsių ir ryžtingų pasienio spaudos žurnalistų. Apie tai liudija "Deili Herald" laikraščio, ėjusio Omaha, Nebraskos valstijoje, vedamasis. Jis buvo išspausdintas kaip atsakymas į "Niujork Herald" pasirodžiusią korespondenciją, kur buvo tvirtinama, jog kiek šajėnai turėjo pakankamai aprangos išvykti iš Indėnų Teritorijos į šiaurę, negražu rašyti, esą, jie Robinsono forte buvo pusnuogiai; jog indėnų maištas Robinsono forte buvo sukeltas, bijantis teismo persekiojimo už įvykdytus nusikaltimus, ir jog teisminis persekiojimas buvo pradėtas, pasiūlius generolui Šeridanui, sutikus generolui Šermanui bei Indėnų Reikalų Valdybos viršininkui.

Redakciniame Omaha laikraščio 1879 metų vasario mėn. 17 dienos straipsnyje štai kas buvo pasakyta:

"Aukščiau paminėta "Niujork Herald" korespondencija — grynas melas. Mes nežinom, ar bus faktais patikslinti pareiškimai, primetami Šeridanui arba Šermanui; bet, tvirtai žinodami, jog visa kita melas, mes linkę manyti, jog ir tai prasimanymas. Žinėlė, matyt, buvo parašyta Valdyboje. Gal būt, pats misteris Heitas yra jos autorius. Mes būtume labai dėkingi, jeigu misteris Heitas arba dar kas nors Vašingtone paneigtų šiuos mūsų tvirtinimus:

"Šajėnai buvo apsupti trijų Trečiojo raitininkų pulko eskadronų, vadovaujamų kapitono Džonsono, šiaurės vakarų Nebraskos smėlio kalvose, siaučiant stipriai sniego pūgai, pernai metų spalio 20 dieną. Pagal oficialius duomenis šajėnų buvo 1949 žmonės. Pasidavę į nelaisvę, jie pareiškė, jog pasiruošę taikiai gyventi Robinsono stovykloje arba su Raudonojo Debesio paderme (šiauriniame šiu rezervate), bet verčiau mirtį, negu grįš į savo rezervatą Indėnų Teritorijoje, kur juos marino badu. Valdybos viršininkas tuo reikalu nieko nepadare ligi pat gruodžio 19, kada davė patvarkymą grąžinti juos į Kansasą. Tą dieną Robinsono stovykloje temperatūra buvo 30 laipsnių žemiau nulio (Farenheito). Misteris Heitas negalėjo to nežinoti. Pranešimas apie šalčius buvo išspausdintas visuose krašto laikraščiuose. Indėnų moterys ir vaikai neturėjo nė vienos sveikos antklodės. Jie paliko rezervatą su tais pačiais drabužiais, kuriuos dabar dėvi, bet jie išėjo iš ten rugpiūčio mėnesį, o dabar sausis; be to, drabužiai susidėvi ir Nebranskoje, ne tik Vašingtone, žmogus, atplėšęs telegramą, buvo arba kvailys, arba niekšas. 1878 metų gruodžio 20, Valdybai buvo pranešta, jog prieš tai,

negu indėnus bus galima išvežti, reikia juos aprenkti. Jis nieko neatsakė ligi pat sausio vienuoliktos, vadinasi, ligi pat maišto.

Šajėnų byla pilnai atitinka Indėnų Reikalų Valdybos praktiką. Tai gėda Jungtinėms Amerikos Valstijoms. Iš misterio Heito visko galima tikėtis. Jis taip vaizdžiai įrodė savo kaip "diplomato" nesugebėjimą savu elgesiu su šiu padermėmis, jog mes, jam leidus, patariame jam savo talentus naudoti kaip privačiam, o ne kaip oficialiam asmeniui.

Šajėnų byla turi būti išaiškinta. Mes manom, jog būtina generolą Kruką iššaukti į Vašingtoną pasiaiškinti. Mes manom, jog juo kruopščiau bus nustatytas Kruko vaidmuo toje byloje, juo labiau jį gerbs amerikiečių tauta. Kažkas turi atsakyti už tą keršto šaukiantį nemokšiškos vadovybės pavyzdį. Jeigu mes pradėsime nuo Kruko, patys esmingiausi faktai iškils greičiau, negu einant kitu keliu. Mes norime žinoti visą tiesą apie šią bylą, o taip pat apie nesklaidumus su Raudonoju Debesiu ir Margaja Uodega, šiu

vadais, kurie pernai rudenį ėjo kartu su mumis, o dabar grasina mūsų tautai. Mes duodame žurnalistui garbės žodį, jog kiekvienas žodis baigiamoje dalyje korespondencijos, tilpusios "Niujork Herald", yra melas. Iškvieskite į Vašingtoną Kruką, priverskite jį pateikti tuo reikalu visus jo turimus dokumentus, įsakymus ir rezoliucijas. Jeigu jis kaltas — nubauskite jį, o jeigu ne, — kuo mes beveik įsitikinę, — tegul atsako tas, kas iš tikrųjų kaltas".

Įdomu sugretinti šį straipsnį su interviu, kurį generolas Šermanas davė "Niujork Herald" atstovams, o taip pat labai įdomu, jog straipsnis kaltina Heitą tuo, kas žymia dalimi buvo Karlo Šurco rankų darbas.

Tačiau, nežūrint viso jo pasipiktinimo, straipsnio autoriui nepavyko ilgam atkreipti visuomenės dėmesio į šajėnų bylą. Po mėnesio kitu viskas buvo užmiršta; ir tik dabar pamažėle išryškėja šio toks panašumas į mūsų dienų įvykius, kai visoje žemėje žmonės pradeda savo ilgą ir sunkią kelionę į laisvę.

Liaudies Dem. Šalyse

Sėkmingas Nacionalinio Klausimo Išsprendimas Rumunijoje

BUKAREŠTAS. — Drauge su visa rumunų tauta aktyviai rengiasi būsimiesiems rinkimams į Didįjį Nacionalinį susirinkimą Rumunijoje gyvenančių nacionalinių mažumų darbo žmonės. Lygiomis teisėmis su visa rumunų tauta jie rinks savo atstovus į aukščiausiąjį liaudies valdžios organą. Buržuaziniai - dvarininkiškieji Rumunijos parlamentai buvo priėmę daugiau kaip 400 įstatymų, skirtų nacionalinėms mažumoms engti. Įkūrus Rumunijoje liaudies demokratine santvarka, partija ir viriausybe tvirtai ir visiems laikams padarė galą žiauriai nacionalinei priešpaudai.

Neseniai priimtoji Rumunijos Liaudies Respublikos konstitucija užtikrina visų darbo žmonių visišką lygiatėsiškumą, nepriklausomai nuo jų rasinio ir nacionalinio priklausomumo. Daugiau negu 13 tūkstančių nacionalinių mažumų atstovų užima dies tarybų deputatai, 6,500 žmonių — liaudies teismų tarėjai. Tūkstančiai nacionalinių ūmažumų atstovų užima vadovaujančius postus valstybiniame ir partiniame aparate, armijoje, vadovauja įmonėms ir įstaigoms.

Valstybė visokeriopai padeda vystyti nacionalinių mažumų kultūrą. Dabar Rumunijoje veikia daugiau kaip 3,400 pradinių ir vidurinių

mokyklų, kuriose dėstoma vengrų, vokiečių, serbų ir kitomis kalbomis. Vengrų universitetas Kluže, šeši institutai, šeši teatrai ir 1,600 kultūros namų aptarnauja nacionalinių mažumų darbo žmones.

Visapusiškai vystosi neseniai Rumunijos naujosios konstitucijos pagrindu įkurta Vengrų autonominė sritis. Joje pastatyta dešimtys naujų pramonės įmonių, elektrinių, mašinų - traktorių stočių, mokslo įstaigų. (ELTA)

Bulgarijos Dobrudžos Vystymasis

SOFIJA. — Dobrudža yra Bulgarijos aruodas. Derlingoje Dobrudžos lygumoje įsteigta daugiau kaip 30 mašinų - traktorių stočių. Jos aprūpintos priešakine tarybine technika ir aptarnauja darbo kooperatinius žemdirbystės ūkius. 85 procentai lauko darbų pernai buvo atlikta mašinomis, 40 procentų derliaus nuimta be nuostolių su tarybinių kombainų pagalba.

Sparčiais tempais vystosi Dobrudžoje gyvulininkystė.

Su didžiuliu pakilimu Dobrudžos valstiečiai vykdo pernai priimtą planą savo krašto gamtai pertvarkyti. Čia statomos Šablos, Blatnicos ir kitos drėkinimo sistemos, kurios sudrėkins daugiau kaip 8 tūkstančius hektarų derlingų žemių. Tolbuchino, Tervelo ir General-Tosevo apskrityse baigti tyrinėjimo darbai pirmosioms 13 van-

dens saugykla rudžos gyve kurti valstyki saugos miški kais jau užso čiai hektarų

Per aštuon valdžios met elektrifikuota 140 kaimų; 1 vo kino įreng tomi nauji čiams, ligoniu

Naujas Pienų Provincijoje

PEKINAS Sinchua kore neša iš Labr

Lapkričio eksploatauti tarp senojo jos prekybini no ir šios pr biaušiojo mie Bendras pler kilometru. Š ria plačius ga bai tarp Lal šalies rajonu ra naujo, ve geležinkelio tas.

Labrano g betiečiai ir ki mažumos dž tiko plento a kričio 17 d. tūkstančių ti kitų tautybiu rano apskrii mitinge, ski rymui nauju

Kalnakiški Vystymasis

TIRANA. mėjimais soc mikos vysty mi Albanijos lapkričio 29. 8-sias metin nos, kai šalis iš itališkųjų kupantų. Š rodo ir nepal kasybos pra Itališkieji - tai, traukda jos, sugriovė sas kalnakas imones. Vi

Pasaulini Geriausi Dūstilo, Tėvo žolių, kuri Pabandyk

S 787 DU

Turėdamas Laiko Perskaityk

dens saugyklų įrengti. Dobrudžos gyventojai pradėjo kurti valstybines laukų apsaugos miškų juostas. Miškais jau užsodinti 2 tūkstančiai hektarų žemės.

Per aštuonerius liaudies valdžios metus! Dobrudžoje elektrifikuota daugiau kaip 140 kaimų; 19 kaimų turi savo kino įrengimus. Visur statomi nauji namai valstiečiams, ligoninės ir mokyklos.

Naujas Pientas Gansu Provincijoje

PEKINAS. — Agentūros Sinchia korespondentas praneša iš Labrano:

Lapkričio 15 d. perduotas eksploatuoti naujas pientas tarp senojo Gansu provincijos prekybinio centro Labrano ir šios provincijos svarbiausiojo miesto — Lančžou. Bendras plento ilgis — 100 kilometrų. Šis pientas atveria plačius galimumus prekybai tarp Labrano ir likusių šalies rajonų, nes Lančžou yra naujo, vedančio į Tiansui, geležinkelio galutinis punktas.

Labrano gyventojai — tibetiečiai ir kitos nacionalinės mažumos džiaugsmingai sutiko plento atidarymą. Lapkričio 17 d. daugiau kaip 17 tūkstančių tibetiečių, kinų ir kitų tautybių atstovų iš Labrano apskritys susirinko į mitingą, skirtą eismo atidarymui naujuoju plentu (ELTA)

Kalnakasybos Pramonės Vystymasis Albanijoje

TIRANA. — Dideliais laimėjimais socialistinės ekonomikos vystymo srityje pažymi Albanijos darbo žmonės lapkričio 29 d. sukankančias 8-sias metines nuo tos dienos, kai šalis buvo išvaduota iš itališkųjų - vokiškųjų okupantų. Šiuos laimėjimus rodo ir nepalūnamas kalnakasybos pramonės augimas. Itališkieji - vokiškieji fašistai, traukdami iš Albanijos, sugriovė ir apgadino visas kalnakasybos pramonės įmones. Visiškai buvo su-

Gyvename didžiųjų įvykių išvakarėse. Kapitalistinis pasaulis rengiasi baisiausiomis priemonėmis, atominėmis bombomis, sunaikinti tai, ką laisvos nuo kapitalistinio išnaudojimo tautos sukūrė. O jos sukūrė daug ir labai daug!

Ir svarbiausia tai, kad tenai tais vaisiais nesinaudoja saujelė dykaduonių išnaudotojų, bet viskas yra sukurta bei kuriame darbo žmogui kaip tiesioginiam visų gerybių savininkui.

Ten statomi miestai, tiesiami keliai, pravedami kanalai iki šiol istorijoje negirdėtu mastu, ir ne tam, kad saujelė dykaduonių turėtų milijonus sau pelno, bet tam, kad tas paprastas, šimtmečiais užguitas, išnaudotas ir niekintas darbo žmogus pagerintų savo būvį.

Ten ir mokslas ir moderniškoji technika įkinkyta į darbą, kad padaryti gražesnį ir turtingesnį paprastą žmogų.

griautos Kučevo naftos verslovės, buvo susprogdinti vario ir chromo rūdynai Rubike ir Bultize. Partijos ir vyriausybės rūpinimosi dėka prieškarinis kalnakasybos pramonės išvystymo lygis dabar viršytas penkis kartus.

Per aštuonerius metus profesinių darbininkų — kalnakasių skaičius padidėjo 2,2 karto. Iš pagrindų pakito darbininkų darbo sąlygos ir jų butis. Palyginti su prieškariniu lygiu darbo mechanizavimas išaugo 2,2 karto. Žymiai pakilo darbo našumas, palengvintas darbininkų darbas. Kalnakasiams ir jų šeimoms pastatyti gerai įrengti gyvenamieji namai Stalino, Patoso, Rubiko ir kituose miestuose. Šachtininkų darbo užmokesčio fondas vien per pastaruosius trejus metus padidėjo 2,3 karto. (ELTA)

Kodėl tenai taip yra? Todėl, kad tenai tiems milžiniškiems darbams vadovauja patsai darbo žmogus.

Ten nėra tarpininko tarp gamintojo ir vartotojo, ir niekas iš to nekrauna sau milijoninių pelnų.

Bet antroji pasaulio dalis, vadovaujama kapitalistų ir matydama tuos milžiniškus laimėjimus, neriasi iš kailio, pila milijonus dolerių propagandai, su tikslu kaip nors apmulkinti savo kraštų darbo žmones ir juos įtikinti, kad gyvenimas be ponų, be išnaudotojų, yra blogesnis ir tiek.

O kada mato, kad toji jų propaganda vis mažiau beneša jiems naudos, bando griebtis paskutiniosios priemonės ir užkurti trečiąjį pasaulinį karą. Karą, kuris sunaikintų didžiąją visų pasaulyje esančių gerybių, pareikalautų daugybės ir žmonių aukų.

Paskutiniu laiku viso pasaulio taiką mylinti žmonės pradeda vis drąsiau reikšti savo balsą ir reikalauti, kad taika būtų išlaikyta, karo kurstytojai būtų pažaboti. Tai sveikintinas reiškinys.

Juk iš tikrųjų, pasaulyje Juk iš tikrųjų, pasaulyje tų baisiųjų karų? O be to, mes savo amžiuje jau pergyvenome du didelius karus, ir ka jie davė darbo žmogui? Apart vargo, skurdo bei bado — nieko daugiau.

Statosi klausimas, o kas gi gali sustabdyti gresiantį naująjį karą? Žinoma, tik tie, kurie jo nori. O gi mes, šimtai milijonų viso pasaulio darbo žmonių. Žmonės, trokštantieji taikaus gyvenimo, sau ir ateinančioms žmonių genterkartėms.

Bet grįžkime kiek prie savęs ir pažūrėkime, ar tinkamai atliekame istorijos užduotį mums pareigas?

Nors su širdgėla, bet tenka prisipažinti, kad ne, ir dar kartą, ne. Labai tenka apgailėstauti, bet taip yra. Ne tik eiliniai darbininkų organizacijų nariai kreipia maža domės, bet ir toms organizacijoms bei darbininkų spaudai vadovaujantieji žmonės, permažai šią įvertina. Paimkime pavyzdį patys nuo savęs. Mes Kanadoje turime vienintelį darbo žmonių laikraštį lietuvių kalboje, būtent L. B., kuris jau atšventė dvidešimtmetinį jubiliejų, ir per tą visą laiką yra daug gero ir naudingo atlikęs darbo žmonių labui.

Bet kad pasakyti, kad jis jau negalėjo žymiai daugiau toje srityje atlikti, negalima. Ir galėjo ir privalėjo.

Man, kaip dypukui, ir sarmata ir nepatogu rodos būtų taip sakyti, bet kad taip yra, nieko nepadarysi. Juk negalima visur tik katutes ploti. Liaudies Balsą skaitau nuo

pat atvykimo Kanadon. Kadangi man anglų kalba nesiseka pramokti, tai ji perskaitau nuo pirmo puslapio iki paskutiniojo, o vistik turiu pasakyti, kad kažko trūksta ir tiek. Tiėsa, kai ko, tai žymiai perdaug.

Keletą karių panašia tema kreipiausi į keletą senųjų kanadiečių, ir beveik iš visų jų gavau vienodą atsakymą. Girdi, pagyvensi ilgiau, susipažinsi su čia esamomis sąlygomis, pasimokysi ir tada kalbėsi kitaip. Rodos jau virš trejeto metų ir su sąlygomis susipažinau, ir "mokinausi", bet vistik likau prie ankstyvesnės savo nuomonės ir tiek.

Nes vistik tam yra priežasčių. Daleiskime, kad ir tie visokių privatinų parengimų aprašymai. Vienas po kito, muzika be galo. O jei jau kuris apsimokėdamas laikraščio prenumeratą, paaukoko koki centą, tai aprašytas

smulkiai, tik gimimo datos trūksta.

Man kyla klausimas, kam gi tas viskas reikalinga?

Nemanau, kad daugumas skaitytojų, nesutiktų vietoje tų "litanių adresų" rasti naudingą įdomų straipsnį. O rašyti yra daug apie ką, kas būtų ir įdomu ir naudinga ne tik skaitytojams, bet ir pačiam laikraščiu.

Turėtumėm taupyti ne tik dolerius, bet ir laikraščio popierių, kad nebūtų naudojamas mažaverčiams ir nieko bendra neturintiems su darbo žmonių judėjimu, nei su kova už taiką reikalais.

Mūsų laikraštis yra tas žibintas, kuris veda mus į gražesnę rytojų, ir jis turi šviesti, kad nepaklystumėm.

O adresams palikime telefonų knygas.

Stasys Kodas

Jei Norite Žinoti, Kas Tikrai Dedasi Pasaulį, Skaitykite Liaudies Balsą

Elora Flower Shop

396 College St.
630 Queen St. W.

RA. 5459
PL. 4183

Specializuojamės Prirengime Gėlių Vestuvėms ir Kitiems Reikalams

Po darbo valandų telef.: LO. 3691 arba OR. 4175

FUR COATS...

Futros Permodeliuojamos Atsakingų ir Patyrusių Kailių-Siuvejų

\$15 ir daugiau; darbas garantuotas; senos futros bus kaip naujos; paimam ir pristatom.

Uptown Furs

559 YONGE ST. MI. 9180
Toronto

Mes Dabar Parduodam

Geriausios Rūšies Futras, Žakietus, Skraistes ir Kalnierius

- Siuвам Pagal Mierą.
- Parduodam Gátavus.
- Taisom, Perdirbam.
- Pakeičiam Fasoną

Darbas Garantuotas
PRINCESS FASHION FURS

506 Queen St. West

Telefonas: EMpire 3-8884

ir

750 Yonge St.

Telefonas: RA. 8971

Pasauliniai garsaus Tėvo Kneippo Žolių Arbatos, Geriausi Vaistai nuo Reumatizmo, Tulžies Akmenų, Dusulio, Vidurių Skausmo ir t. t.

Tėvo Kneippo žolių arbatos sudarytos iš šviežių žolių, kurios atsargiai parenkamos ir sumaišomos. Pabandykite ir pamatysite, kad tai yra geriausi vaistai.

Kaina \$1.75 su pėrsiuntimu

SIGMA TRADING CO.

787 DUNDAS ST. W. EM. 6-1046
Toronto, Ontario

TAYLOR'S REGENT

SERVICE STATION

College and Lansdowne Kampas

Telefonas: ME. 9028

(Dabrovolskių Žentas)

Iš Bangos Choro

TORONTO. — Taip, šiais metais pirmą kartą scenoje pasirodys mūsų choras su naujomis gražiomis ir linksmomis dainomis. Ir visi, kurie myli dainą, gerai įsidėmėkit šią dieną — tai yra 28 dieną vasario, 1953 m. Tai bus didelis mūsų choro parengimas, kuris įvyks Žydų salėje, 85 Christie St. Ne vien tik mūsų choras ten dainuos, bet bus dar ir kitos gražios ir įvairios programos, kaip tai: Ukrainų vyrų choras, kuris savo dainomis yra labai plačiai atsižymėjęs ir tikrai verta jį išgirsti dainuojant.

Be to, mes turėsime gražią ir gabią šokikę, mums gerai žinomą jauną draugę Jančytę.

O po programos mes galėsime pasivaikinti ir gražiai pasišokti prie geros muzikos. Be to, bus dar ir kitų pajvairinimų. O kad tą viską pamatyti ir dainas išgirsti, tai galima tik ten dalyvaujant. O ten dalyvauti reikia turėti pakvietimą. Bet čia tai jau jokių keblumų nėra — pa-

kvietimus galima įsigyti nuo mūsų choro narių. Stenkitės visi įsigyti pakvietimus ir kartu dalyvauti, pasivaikinti, pasilinksinti.

Dabar bendrai keletą žodžių apie patį chorą. Galima tiesiog džiaugtis, kad mūsų choras su kiekviena pamoka auga. Štai stoji į mūsų eiles dar viena jauna dainininkė — tai H. Berlinskaitė, taipgi sugrįžo kita choro veteranė — tai Mrs. S. Gabinet. Tikrai malonu mums matyti daugiau ir daugiau tokių gražių dainininkių, o vietos dar yra, tik stokit į mūsų eiles. Darbo visiems užteks.

Choro korespondentas

Iš Moterų Konferencijos

TORONTO. — Sausio 25 dieną čia įvyko Darbo Progresyvių Partijos moterų konferencija. Konferencija buvo nepaprastai gyva ir įspūdinga. Joje DPP narės karštai diskutavo gyvybinius savo bei visuomeninius reikalus.

Jos griežtai išstojo dėl gyvenamųjų butų trūkumo Toronte. Jos pasmerkė Jungtinėse Valstijose spausdintus ir čia parduodamus jaunimą tvirkinančius žurnalus. Jos jaučiasi nuskriaustos, kada toje pačioje dirbtuvėje už tokius pat darbus moterys gauna daug mažesnę atlyginimą, negu kad vyrai. Jos nutarė reikalauti teisingo atlyginimo. Jos nusitarė reika-

lauti padidintų ir pagreitintų senatvės pensijų. Jų nuomone, moteris, sulaukusi 60 metų amžiaus, turėtų gauti pensiją. Jos nusitarė reikalauti, kad būtų įvesta sveikatos apdrauda nacionale papėde. Ypatingai jos griežtai pasmerkė visus karo kurstytojus.

Jos pasižadėjo nenuilstamai kovoti už viską, kas yra naudinga joms ir bendrai Kanados liaudžiai, o ypatingai už pasaulinę taiką.

Čia pat liko pacituotas Korėjos moterų Pasauliniame Taikos Kongrese priimtas atsisaukimas, atkreiptas ypatingai į Amerikos gyventojus, sustabdyti karą Korėjoje.

Išklausę atsisaukimą, beveik visi konferencijos dalyviai šluostėsi ašaras.

Rep.

Klaidos Atitaisymas

WINNIPEG. — Liaudies Balse Nr. 1,117 aprašant Sūnų ir Dukterų Draugijos 7-tos kuopos metinį susirinkimą, įvyko nemaloni klaida: vietoje atspausdinto: "iždininkas Urbonas, finansų raštininkas O. Zenienė", turėjo būti: finansų raštininkas Urbonas, iždininkas O. Lenienė.

Už padarytą klaidą atsiprašau.

Narys

KAS NORI TORONTO IR PRIEMIESČIŲ...

(Atkelta nuo 9 pusl.) šiais metais ir apimtų 240 ketvirtainių mylių, palyginus su Toronto 34 ketvirtainėmis myliomis, su 1,200,000 gyventojų visoj srityj. Bilius prisilaikys linijos Cumming Raporto, pagamir

FRANK VASS, B.A.

Advokatas - Notaras
Suite 403 - 455 Spadina
Toronto
Ofiso Tel. KI. 4989
Rezidenc. Midway 9352

M. W. Kellermann

ADVOKATAS
6 Adelaide St. East
Ofiso telef. WA. 5900
Rezidenc. — MO. 1232
Toronto

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS
Egzaminuoja akis, išbrina akis nervus, nuo kurių patenka nervuotumas ir galvos skaudėjimas. Pritaiko akinius.
470 College W., Toronto
Telefonas: RA. 3924

to sausio 22 dieną Ontarijos Savivaldybių Taryboms. Raportas rekomenduoja:

Atmesti tokią amalgamaciją, kokios nori Toronto miesto valdyba, bet apvieninti nekuriuos savivaldybinius aptarnavimus, neliečiant policijos ir gaisrininkų departamentų, po devynių žmonių Savivaldybine Taryba.

Taryba būtų sudaryta iš 4 priemiesčių atstovų, 4 miesto atstovų ir 1 nuo provincialės valdžios. Visi turi būti paskirti ir jų terminas tęstųsi tris metus. Visi būtų pilno laiko tarnautojai su gera alga.

Taryba kontroliuotų vandens tiekimą, išmatų valymą, apšvietos išlaidas, svarbesnius kelius ir gatves, namų ir plėtimosi planus, įskaitant kontrolę žemės už metropolio sienų, parkus ir žaidimų vietas.

Vietinės tarybos pasilikų ir pasilaikytų taksavimo galia, bet Metropolio Taryba turėtų galią reikalauti iš kiekvienos vietinės tarybos pakelti proporcingai šerą pinigų, dėl centralizuoto aptarnavimo reikalų.

Ji turėtų galią užvesti kapitalinių statybų programas ir įvesti vienodus įvertinimus dėl taksų uždėjimo.

Metropolinė Transportacijos Komisija būtų sudaryta dėl tvarkymo transportacijos visoj srityj.

KĄ KITI RAŠO

(Atkelta nuo 5 pusl.) visuose svarbiuose valstybės reikaluose.

Dabartinis Eisenhowerio kabinetas, didelėje daugumo-

je susidedas iš korporacijų tūzų, taipgi buvęs gen. Clay patarimu sudarytas.

Atsimername gen. Clay esant Vokietijoje Jungtinių Valstijų gubernatoriumi.

Atsimername taipgi, kai jam ten gubernatoriaujant hitlerininkai, kaip žiurkės, pradėjo lysti iš kalėjimų tiesiai į valdiškas vietas.

Ačiū Clay pasidarbavimui, šiandien Vakarų Vokietijoje hitlerininkai užima svarbias valdiškas vietas, turi savo tvirtas organizacijas ir ruošiasi naujam fašistiniam pucui.

Grįžęs Amerikon, Clay buvo apdovanotas — jis buvo paskirtas Morgano trusto direktoriumi.

Būdamas tokioje aukštoje vietoje, jis palaiko glaudžius ryšius su Vokietijos trustų galvomis.

Dabar gen. Lucius Clay suteikia patarimus ir Eisenhowerio valdžiai, nustatinėja valdžios gaires. — J. Gasiūnas.

Ceylonas Džiaugiasi Prekyba su Kinija

COLOMBO. — Ceylono komercijos ministeris R. G. Sanayake pareiškė, kad Ceylono sutartis su Kinija dėl prekybos guma davė Ceylonui gerą pelną, darbo darbininkams, kai keturių metų Jungtinių Valstijų pagalba parūpino tiktai virėją dėl mergaičių ūkio mokyklos.

Kiniečių užsakymai davė darbo dėl 300,000 ceyloniečių. Amerika atsisakė mokėti tokią kainą už gumą, kurią kiniečiai moka.

Pardavimui

Geras biznis tabako distrikte: bowling alley, biliardai, snack baras, minkšti gerimai ir ice cream. Apartamentas dėl savininko, 6 apartamentai išnuomuoti. Dėl platesnių informacijų kreipitis: A. Puzera, Rodney, Ont. Tel. 131M.

Vieta Pardavėjui -- Gera Alga

Turime pastovaus pobūdžio pardavėjo vietą dėl naujo kanadiečio darbu tarp savo tautiečių. Priimtas bus pinai išlavintas ir gaus gerą algą plus komisiją. Kreipitis: EMpire 4-8154, nuo 9 val. ryto iki 5 val. po piet. (Toronto.)

Vištos ir Kiaušiniai

Šviežios vištos, žąsys, taipgi švieži kiaušiniai pas

Art Farm Produce

563 Queen W. Toronto
Tel. WA. 5957

Belsize Tailors

Lietuvio Siuvėjo J. Račio
Vyriškų ir Moteriškų Rūbų Siuvykla

Taipgi Atliekame ir Rūbų Taisymo Darbą
Reikalui esant prašome kreiptis:

2011 Yonge St. - Toronto - HY. 9526

Frank Bochulis

Lietuvis Laikrodininkas

Taisau ir naujus parduodu laikrodžius, žiedus ir kt.
Darbas ir Prekės Garantuota
Atdara kasdien nuo 9 v. ryto iki 7 val. vak.

272½ Queen St. W., Toronto

Visokių Pieno Produktų Krautuvė

Modern Dairy

847 COLLEGE ST. — TORONTO

Taipgi didelis pasirinkimas visokių sausainių, maisto produktų.

Savininkai: A. A. Kukhtai

ATLANTIC CITY BEDDING

& UPHOLSTERING COMPANY

Chesterfields, Studio Couches & Mattresses
Dirbami Pagal Užsakymą, Apdengiami ir Taisomi
Darbas Garantuotas — Apropavimas Nemokamas

899 Bloor St. W. Lombard 1438

prie Ossington Toronto
Sav. John Kamichaitis

Lietuvis Plumberis

(J. Lisauskas)

Įrengiam Aliejinį Apšildymą
Atliekam Kitus Plumberio Darbus
Darbas Garantuotas — Prieinama Kaina

148 WESTMINSTER AVE. Tel. LA. 5191
TORONTO